

JOSEF JIŘÍ KOLÁR:

MONIKA.

DIVADELNÍ KNIHOVNA MÁJE

1. K. Leger: *Illuse*. — *V poutech*. Dvě aktovky. II. vyd. 5 Kč.
2. Francois de Curel: *Figurantka*. Komédie o 3 děj. Z franc. přeložil Jan Třebický, 4 Kč.
3. Josef Šmaha: *Dcera*. Činohra o 3 jednáních. 4 Kč.
4. L. Stroupežnický: *V ochraně Napoleona I.* Žert o 1 jed. 4 Kč.
5. H. M. Paull: *Nový clown*. (The new clown.) Fraška o 3 děj. Přeložil Karel Mušek. 3 Kč.
6. L. Stroupežnický: *Pan Měsíček, obchodník*. Veselohra o 3 dějstvích. Čtvrté vydání. Kč 5.50.
7. C. Haddon Chambers: *Tyranství slz*. (The Tyranny of tears.) Veselohra o 4 dějstvích. Kč 3.50.
8. R. Svobodová: *V říši tulipánků*. Veselohra o 3 děj. Kč 4.50.
9. Robert Saudek: *Drama dětské lásky*. 1. *Dětské svědomí*. 2. *Židovští kluci*. 3. *Jeník*. 3 Kč.
10. Fr. Ad. Šubert: *Žně*. Drama o 3 děj. III. vyd. 10 Kč.
11. Jar. Maria: *Johanna Radimská*. Drama o 4 děj. 4 Kč.
12. Fr. Ad. Šubert: *Jan Výrava*. Drama o 5 děj. VI. vyd. 8 Kč.
13. Ant. Schulz: *Fedrfechtýř*. Hra o 3 děj. 3 Kč.
14. Rob. Saudek: *Revoluce na gymnasiu*. Tragedie o 4 d. 3 Kč.
15. V. V. Bilibin: *Mlčení*. Veselohra o 1 jed. Přeložil F. J. Matěcha. II. vydání. 2 Kč.
16. J. Šmaha: *Pátá hodina pani Berouškové*. Fraška o 3 j. 3 Kč.
17. Bronislav G. Nušič: *Pustina*. Drama o 4 děj. Ze srbštiny přeložila H. Kvapilová. II. vydání. Kč 6.50.
18. A. P. Čechov: *Ivanov*. Drama o 4 jed. Se svolením spisovatelovým přeložil dr. B. Prusík. Kč 1.50.
19. A. Dumas otec: *Vyzvání k tanci*. — T. Bernard: *Medocké vlnice*. — M. Maurey: *Doporučení*. Z franc. přeložili Jan Lier a Vil. Nováková. 2 Kč.
20. J. Štolba: *Jelí systém*. Veselohra o 3 jed. II. vyd. 10 Kč.
21. F. Ad. Šubert: *Drama čtyř chudých stěn*. 4 děj. IV. vyd. 7 Kč.
22. H. Ibsen: *Stavitel Solness*. Činohra o 3 d. Př. K. Kučera. 2 Kč.
23. J. Mahen: *Juanův konec*. Drama o 1 děj. — Fráňa Šrámek: *Červen*. Hra o 1 děj. 3 Kč.
24. J. Štolba: *Vodní družstvo*. Veselohra o 3 je. VIII. vyd. 9 Kč.
25. L. Stroupežnický: *Naši furianti*. Obr. živ. v čes. vesnici o 4 děj. V., přesně podle rukop. Nár. div. v Praze upravené vydání. Kč 4.50.
26. L. Stroupežnický: *Václav Hrobčický z Hrobčic*. Drama o 3 děj. IV., přesně podle rež. knihy Nár. div. v Praze upravené vydání. Kč 4.50.
27. Milan Fučík: *Dobrou noc, pane Satane!* Komédie o 1 jed. a dohře. — *Zodpovědnost mládí*. Komédie o 1 jed. — *Neteř*. Fraška o 1 jed. II. vyd. 5 Kč.
29. L. Stroupežnický: *Pani mincmistrová*. Veselohra o 1 jed. III., přesně podle rež. knihy Nár. div. v Praze upr. vyd. Kč 4.50.
30. J. Štolba: *Závěť*. Drama o 3 jed. VI., přesně podle rež. knihy Nár. div. v Praze upravené vydání. 8 Kč.
31. L. Novák: *Žárlivci*. Veselohra o 1 jed. IV. vyd. 4 Kč.
32. V. Dyk: *Episoda*. Hra o 3 dějstvích. Kč 1.60.

MONIKA.

DIVADELNÍ KNIHOVNA „MÁJE“.

SVAZEK 104.

JOSEF JIŘÍ KOLÁR

MONIKA.

TRAGEDIE VE TŘECH JEDNÁNÍCH.

1927

NAKLADATELSKÉ DRUŽSTVO MÁJE, ČESKÁ
AKCIOVÁ SPOLEČNOST V PRAZE.

OSOBY:

Věrnosta z Adlaru, císařský komorník
a nejvyšší sudí království Českého.

Odolan Pětiburský, jeho poboční syn,
vrchník jízdeckého pluku a velitel na
Děčíně.

Beneš z Lubna, důstojník, jeho přítel.

Lambert, vypovězenec z Čech.

Ondřej, jeho služebník.

Monika.

Hypolit, její bratr.

Spiridion, starý polesný.

Bohulib Rokos, správce zpustlého zámku
na pomezí českém.

Kilián,
Bartoš, } čeledínové.
Jeník,

Justin ze Stráže, důstojník.

Písař. Důstojníci. Sloužící. Stráže.

Děj za času třicetileté války v Čechách.

JEDNÁNÍ PRVNÍ.

Starobylá síň. Uprostřed krovu visí svítilna. Na levo ve stěně tajné dvéře. Vzadu hlavní vchod; na pravo stranou komnata.
Slyšeti vichr a bouřku.

V ý s t u p 1.

Lambert sedí u stolu zamyšlen, maje hlavu podepřenu o ruku. **Ondřej.**

Ondřej:

Tak pak se upokojte, milostpane!

Lambert:

Panství? milost? Co, starče, blekotáš? I ty slovem obojetným mou útrobu nažíráš — snad jsi již se unavil ve službě přátelského ochotenství. — Panství! milost! Ach, Ondřeji! panství jsem odvykl. Dvanáctileté vyhnanství mou hrdost sklátilo, a milost — milost zapřít mě naučil nepřítel můj.

Ó Kláro má! (Zastře si bolestně tvář.)

Ondřej: Můj drahý pane, příliš se hřížíte v tuň strastí minulých.

Vždyť máte ještě dítky —

Lambert (vzdychne).

Ondřej:

Dvanáct let to těžké břímě kletby již vlečete — vyloučen z vlasti, dvanácte let duchem velestatným napájel jste se z číše trapné zkušenosti; s kamennou tváří, s okem bez slzí hloubal jste v jizvách bolů minulých —
a nyní,

na prahu smrti, starý, slabý kmet —
toť věru k smíchu — se zoufalstvím
chcete se potýkat.

Lambert:

Ó směj se, směj se, starče!
Osud mne stíhal jak na honbě
pes plachou stíhá zvěř; osud mne ranil
do srdce, do srdce to horoucího
pro vlast — a s hrdým vědomím upnul
jsem zraky své na ránu palčivou,
v té naději, že z prolité mé krve,
z pobitých životů rekovných mučedníků
nový vypučí květ, že opět vzejde
dennice blahodadoucího míru
vlasti ztrýzněné; to doufání mne
udrželo nad hlubinou, a klidně
po dráze bídy jsem se s bídou ved’.

Ondřej: A nyní —?

Lambert: Zklamala mne naděje.

Ondřej:

Ó mluvte, mluvte, úlevy si přejte!!
Přetrhněte to trapné mlčení
a svěřte se mi!

Lambert:

Přehořká slza se mi v oku třese,
kdy na to pomyslím. Ach, Ondřeji,
je to již stará kronika. Vždyť znáš
osudné cesty mého života.

Ondřej (poněkud úzkostlivě):

Výsledek však nynější svojí cesty
tajíte přede mnou. Vzpomeňte jen —
mne zanechav zde, samojediný
spěchal s vítěznými Sasy k Praze;
vesel jste putoval, s nadějnou myslí —

Lambert:

Ó, starče! naděje mne zklamala.
Bylo to krásné, blahé okamžení,
kdy mne u vyhnanství překvapila
ta zpráva radostná, že Sasíci své
vítězné prapory v Čechách vzpřímili
a že mi otevřena cesta k domovu.
Kvapem pověčné lásky k vlasti své
spěchám v zem milenou, a kamkoli
hledím,
ač všudy zhouba jen své rámě vypnula,
přec libý jarní vznik a potěchu
probouzí v duši mé vzduch plání
oteckých.
Hledám, chodím od domu k domu,
pátrám
po choti a synu, po dceři milené,
nedočkavou mé srdce bije touhou,
lásky otcovské proudem zchvácené;
na hrdlo choti své, v svých dítek náruč
ubíhám v každé době duchem svým —
a kde se octnu? Na hrobech svých
přátel —
o choti, o dětech nikde památky,
(s udušeným pláčem)
a jméno mé, to slavné jméno, nalézám
přibito na šibenici!

Ondřej:

Věčný bože!

Lambert (po přestávce):

Ó kdož by poznal v té mé podobě
potomka slavných Kolonů Felseckých,
v mém oděvu dědice statků knížecích,
v tom zapadlém, potuchlém oku
větev praotců důstojných! Kdož by
se domníval z mé tváře vybledlé,
vyhladovělé, že jsem býval pánem,
jenž druhdy na tisíce manů častoval?—

Nevinně zahuben a vešken zmařený,
padám zoufalství v náruč vražednou.
Boha jsem znal, boha jsem miloval,
kdy štěstí milé na mne se usmálo;
boha jsem znal, boha jsem miloval,
kdy mne i ruka sklátila
krutého osudu, — teď však jsem již
se unavil v dlouhém čekání svém —
můj běh jest vykonán.

Ondřej: Co chcete počít?

Lambert (trpce):

Počít? Což mohu já počít?
Nehodou, bídou spoutaný jsem sláb
a neznám činu, leč v utrpení.
Kdyby však... ó nebeská myšlenko!..
Dřív nežli zahynu, než vypustím
utrýzněného ducha — jediný
čin chtěl vykonat. A přísám bůh!
všecku svou slabou sílu na to odhodlám,
bych jej vypátral — zhoubce mého
blaha,
bych jej uchvátil a jak štvaný, vzteklý
pes
abych jej pokousal, jenž na mne uvalil
tu nebetyčnou horu neskonalé bídy!

Ondřej:

Jeť vyšší soud, a trestu vykonání
nenáleží slabému člověku.
Co vám na ústa klade zoufanlivá msta,
toho nechť se střeží skutek prchlivý!
Ó upokojte se! Dlouho jste s osudem
již bojoval, jen mužně vytrvejte,
tím ho buď získáte, buď unavíte.

Lambert:

Ó, zpozdilče, ty! jenžto's nepomněl,
že člověkem nebe se často mstí

na člověku. Vždyť jen o míru kážeš,
kde velí hříšná povztekliců bouř;
aniž nabyv ze zkušené moudrosti,
i ďábla bys k dobrému jen pobízel
a zoufalství k lhostejné lenosti.
U m n e se všechno dobro zvrhlo v zlé.
Jakého mám se již nadíti smíření,
an závistivá vášeň hlubokou
mně v duši ránu zaryla?

Ondřej:

Jeť hlas to výstražný a povážného
ducha,

kterýž u víru vášní vzbouřených
co mírný rádce vstříc přichází;
kdo jej slyší, hledá pak milerád
božího prostřednictví,
a blaze člověku, kdy tak činí!
Pomoci božské on hledat musí,
jsa v hříchu zahuben a nemaje
ni rukojmě ni výkupce za sebe,
pln viny, vešken zmařený. —
I vy, pane, na stejné teď
stojíte dráze; pročez vůli svou
nakloňte již lepšímu vnuknutí.

Lambert (zasmušile):

Aj, mám já nákou vůli?
Jsemť křehké stvoření a stále bloudím,
aniž pak zlu konce nalézám,
co jsem od pravé stezky se uchýlil.
Ba, nikdy poklid neuhostí se
již v duši mé! Ó nech mne, Ondřeji!
Tak jako dítě, tak i stáří právo své
na své hlavě zakládá.
(Klepání na vrata. On sebou trhne.)
Ha! co to?

Ondřej:

Aj, kdo se tak pozdě k nám dobývá?

Lambert: Nějaký vyzvědač!

Ondřej: Spokojte se
a vnitřní bouř utajte klidem povrchním.
Bude to někdo z domu. Já otevru.
(Jde ke dveřím a otvírá. Lambert sáhne úzkostlivě do šatu po dýce.)

V ý s t u p 2.

Rokos. Předešli.

Rokos (velmi kvapný v řeči a v pohybování): Dobrý večer, pánové, dobrý večer! Rána na ránu, štěstí na neštěstí. Bezpochyby chtěli jste jít spat. — Ale, milý pane Lam... aj, aj, aj, aj, jak pak to vyhlížíte? co se vám přihodilo? Vy koulíte očima jako sova na náhrobku, a na tváři se vám blyští slzy.

Lambert (sáhne si na hlavu): Moje rána ..

Rokos: Je pravda, je pravda, ta rána na hlavě. Inu, neštěstí nechodí po horách, ale po lidech. Vidíte, přítelínku, já zas myslím, že se to pánu bohu protíví, když se neustále kyselým okem na slunce díváme. Protož uposlechněte mé rady: nemračte se, jako byste se byl šťávy z planých jablek napil, nevzdychajte bez přestání jako nemazaný tračkař, nedávejte tuku a masti šedivým vlasům, nýbrž rozveselte se již jednou a smějte se, kdy vám hodina smutku odbila. Truchlivost je satanášova kojná, a veselost pána boha hospodyně.

Ondřej (netrpělivě): Co nám nesete, pane správce?

Rokos: Co přináším? I hle, hle, je pravda, na to bych byl skoro zapomněl. Noviny, důležité noviny — ó, budete natahovat uši!

Ondřej: Nuže?

Rokos: Což nevíte, co se přihodilo?

Ondřej: Kterak bychom mohli...?

Rokos: Řeka se rozvodnila.

Ondřej: Bohužel, to víme, a to nás zdržuje v našem odchodu.

Rokos: Ale co víc? To nevíte, že jakási vznešená urozená osoba, to jest jakýsi urozený vznešený pán na řece k úrazu přišel? Na mizerné pramici o jednom veslu dal se k Děčínu vézt; v tom — bůh sám ví, kterak se to stalo, snad že byl převozník opilý, anebo že snad uvázli ve víru u černé věže — pramice se náhle zvrátila, a sice tak dokonale, že ten urozený pán a dva sloužící a dva psi a dva papouškové do vody spadli.

Ondřej: Ti ubozí! Víte to dojistá?

Rokos: Co se týče papoušků, psů a sloužících, vím dojistá, že se utopili; co se ale toho urozeného pána týče, to nevím. Velicí páni se neradi utopují. Milostivý prý ve vodě founěl jako starý kapr a řval jako slon, až prý byl slyšán na hodinu cesty. Náhodou ale objevili se tu dva cizinci, skočili do vody, uchopili vznešeného pána právě v tom okamžení, když se již topil, a šťastně ho vytáhli na břeh. Právě teď, co zde po-

vidám, stojí dole v průjezdu posel a žádá za přístřeší pro toho topícího se neutopeného. Voda prý mu, tak mi řekl posel, ze všech šosů kape jako vodníkovi na hrázi.

Ondřej: A kam hodláte jej položit?

Rokos: Nu, sem ne, buďte bez starosti. Z té klenby vás nevypovím, dokud se sami nevystěhujete. Dobročinnost je moje slabá stránka, poněvadž si myslím: Byl-lis doset let vybírálkem, dvacet let mazálkem, třicet let pobertou, čtyřicet let břichopáskem, padesát let ďáblovým ocáskem — v šedesátém roce to všechno napravíš, když na ty hříchy flastr dobročinnosti položíš. A mimo to snad porozumíte, že takového urozeného člověka nemohu leckam položit. Může-li stát na nohou, uvedu ho do hraběcích pokojů. Je to krásné, skvostné obydlí, a mimo myši nebylo tam již na dvacátý rok ani živé duše. Zámecký lid povídá, že prý tam straší, já však si myslím: blázni byli, kordy měli, poněvadž na strašidla nevěřím, a kdyby se sami přede mnou krájeli. — Bude tam ovšem trochu chladno, ale co škodí, onť přichází ze studenějšího lůžka, a pakli docela nevystydl, doufám, že se tam nenastudí. Pročež nechám tam hned zatopit, vyčistit, postel ustlat —

Lambert: A nevíte, jak se nešťastný ten pán jmenuje?

Rokos: To ještě nevím, ačkoliv bych to tuze rád věděl. Kdo ví, zdali v tomto

okamžení jména má. Na to se ho zeptám, až jestli ho sem přivedou a bude-li mi možné na moje otázky odpovídat.

V ý s t u p 3.

Monika. Později **Bartoš, Jeník a Kilián.**
Předešli.

Monika (za scénou): He! hollá! hrom a peklo! Kde je kdo? (Vstoupí v černém mužském oděvu.) Kde vězíte, pane správce? Vyť jste mne nechal dole stát jako prkenného Mojžíše na mostě, — jste vy ten správce?

Rokos: Ano, in veritate domini, ten správce již na patnáctý rok. Po ten celý dlouhý čas na tomto zámku vládnu ve jménu svého pána hraběte, kterého jsem již mnohá léta neviděl, co svědomitý, spravedlivý vládce. Nu, a jak to vyhlíží s tím utopeným milostpánem?

Monika: On je mokrý a utrmácený. Dole na břehu v rybácké chaloupce toliko se omeškal, aby se převlékl. Bude tu co nevidět.

Rokos: Tedy se přece neutopil? I toť si musíme pospíšet. He! hollá! Jeníku! Bartoši! Kiliáne! (Spěchá ke dveřím a zvoní.) Hollá! kde je kdo? Jeníku! Bartoši!

Bartoš, Jeník a Kilián (rychle vejdou).

Rokos: Ten utopený urozený pán tu přes noc pobude; hleďte, ať přijde v damaš-

kovém pokoji všechno do pořádku. Pustte tam hned Goliáše, našeho velkého kocoura, aby vyštval myši; smetete všechny prach a pavouky, zatopte, vykuřte kadidlem; já poběhnu zatím do sklepa, a stará Kordula ať povlíkne postel. Dělejte, honem, přes hory a doly — nu, co troubíte? Hýbejte se, vy kolochnáti! (Sloužící odběhnou; Kilián je poslední, již u dveří.) Hej, Kiliáne!

Kilián (dlouhá, nejapná, hubená postava; velmi pomalu mluví): S e r v u s! Tu mne máte! E h e u! co chcete?

Rokos: Podívej se do vsi, zdali bys něco drůbeže nesehnal. Milost utopený pán bude chtít bezpochyby něco večerjet. Nákou husu nebo krocana.

Kilián: Hehehe! S e r v u s! drůbež sháněti a chlupy na dlani hledati — hehe! Takové zázraky se více nedějou, jako tenkrát, když se v Kanaanu Galilejském voda ve víno proměňovala, nebo chléb Tomáše Akvinateeského v růže, anebo Atilanovy staré kalhoty ve zlatou suknicí. E h e u, d o m i n e! je tomu již dávno, co se drůbež z naší vsi dočista vystěhovala.

Rokos: E h e u! tys trulant! Klid se a čiň, co jsem ti nařídil!

Kilián: Oh, domine Rokose, já jsem študoval — nařizovat a vykonávat je dvojí — z drobných ptáčků nejlepší husa. Ale kam se děly ty časy, když lítávaly po Čechách klobásy? Teď máme tři košťály za groš — já študoval — oh — a Sasíci zde neřádne řádili.

Rokos: Někdákej a jdi.

Kilián: Oh, já študoval — e h e u!

Monika: Chlape, tys študovaný až po krk, ale do hlavy nic nepřišlo.

Kilián (chce mluvit): Oh! Q u o n i a m, e h e u!

Rokos (zacpe mu ústa): Dosti toho! všechno má svůj konec.

Kilián (u dveří): A jitrnice dva. (Odejde.)

Rokos: Zpropadený žvástal!

Monika: Veselá to figura. Zdá se mi však zbytečné pro toho zachráněného šlechtice večeri strojit. Teplé, měkké lože bude mu líp chutnat nežli večeře. Máte-li však něco k zakousnutí, postará se můj žaludek, aby se vám to nezkazilo. Jáť v té studené koupeli vyhladověl.

Rokos: Ajta! vy jste tedy ochránce té urozenosti? Slyšel jsem však, že byli dva?

Monika: Ano, dva — a můj soudruh má větší podíl a více zásluhy v tom dobrodružství.

Rokos: Aj, aj, mladíku, nemáte na bradě ani chloupku, a již takový hrdina! Tak mladý, útlý život nasazujete na zachránění cizích, vám docela neznámých lidí?

Monika: Ano, právě tak! Známe mnohé, o jejichžto život bych se nehrubě pokoušel.

Rokos: Co škodí, co škodí! Nu a — kdo pak jste vy, přítelínku?

Monika: Já? — Čech.

Rokos: Čech? Nu a co víc?

Monika: Co víc? Čech. Na tom je, tuším, dosti.

Ondřej (stranou k Lambertovi): Ten mladík se mi líbí.

Monika: Čech s tělem i duší, jenž krále a vlast svou miluje, a takový člověk za našich časů má do sebe více ceny nežli lecjaký všetečka, jemuž to jméno Čech nevyzpytatelným zůstalo tajemstvím. Teď ale, patnáctiletý pane správce, byla by mně sklenice dobrého českého vína milejší nežli vaše všetečnost, začož bych vás, máte-li chuť se utopit, zadarmo z vody vytáhl.

Rokos (přítulně): Máte je mít, můj prostořeký, mladounký rybáku! (Stranou.) Živé to klouče a mluví jako mudrc. Ale víno mu snad líp rozváže jazejček, že snad z něho vyčerpám, co v něm tajemného vězí. (Nahlas k Monice.) Již jdu, a brzo se vrátím s nejlepší mělničinou, která se kdy na výsluní českém urodila. (Odkvapí.)

V ý s t u p 4.

Monika. Lambert. Ondřej.

Monika (chodí sem tam, prohlížejí obydlí. Po malé přestávce): Stará to klenba! Celý ten zámek pěkné stavení, ale zpustlé.

Lambert: Obydlí, do něhož vámi zachráněný pán uveden bude, naleznete v lepším stavu, nežli je tato síň.

Monika (poněkud s účastenstvím naň hledíc): Byl to dnes bouřlivý večer. Bla-

ze každému, kdo pod ochrannou střechou za časů takových, bezpečně milého klidu požívá. — Bydlíte již dávno na tomto zámku?

Lambert: Nedávno. Cestujícího přepadli mne u blízkého lesa loupežníci, poranili a obrali mne, a tak jsem byl nucen hledati zde útočiště.

Ondřej: Onen prostořeký, ale dobrosrdečný správce lesů nás přijal a toho místečka nám zde dopřál.

Lambert: Rozvodněné Labe nám brání v navrácení se k domovu. Již přes čas tu meškáme.

Monika (útrpně): Loupežníci vás obrali? — Ubohý muži! Vv jste —

Lambert: Opusťte — jsem cizinec.

Monika: Jak se líbí. Dobře každý činí, kdo za takových časů klade jazyk za závoru. Nemějte mi za zlé, jestli jsem vás všetečnou otázkou snad urazil. Jsem stavu branného, a kdo meč nosí po boku, s drsnou povahou kráčí životem.

Lambert: Též já jsem byl vojínem a znám s vojenským mravem se potkávati.

Monika: V jaké službě?

Lambert: Já — já sloužil pod prapory českými, když po prvé vtrhl Thurn do Rakous.

Monika: Tedy jste přece stával po boku lva českého! (Vzdychne.) Hlučné ty

doby zahynuly jako krátký, krásný sen.
— Ó jak vám rozumím! Mnohý statečný muž musí teď v cizině se potulovati a žítí jak mu náhoda nadělí.

Lambert (nepokojně): Co tím myslíte?

Monika: Děsí se ve vás ta pohrobená minulost? — snad si rozumíme. Mne se nelekejte, neboť jak mne tu vidíte, s tou mládeneckou tváří, jsem rameno ubitého velikána, kteréž on, o pomstu volaje, z hrobu vypíná. A co by mne také lekalo? Jsemť jen děcko, a přece budoucnost nemám k ztracení.

Lambert: Ubohý! nemám již pro jiného slzí — za sebe jsem je již všechny vyronil.

Monika: Cos tajného, nepochopitelného mne vábí k vám. Jste stár, chorý, a jak se mi zdá, velmi chudý. Tu vezměte, sdělte se se mnou. (Podává mu měšec.)

Lambert (urazen): Kdo vám řekl, že jsem žebrák?

Monika: Vy sám, an jste mi řekl, že vás loupežníci obrali.

Lambert (s podezřením): Snad mne — znáte?

Monika (s trpkým úsměvem): Neznám nikoho v tomto zpustlém světě — aniž sebe samého; jakž bych měl znáti vás, jehož jsem nikdy nespatřil?

Lambert (s rostoucí citlivostí):
Děkuji vám, mladíku! Vy jste

mne překvapil. Jsemť arcí žebrák,
vyobcován navždy i ze stezek
milého s člověčenstvem spolku;
to vězte však, že lidské přízně
nehledám,
ni peněz útrpných těch hrdopýšků,
jichž radost kalí se, kdy bídu spatřejí.
Aj, pane, chudý jsem — však nikdy
jsem nežebрал, a můj-li obličej
povzbudil vaše slitování,
nuž vězte, strojený to jesti obličej.
Hrdá duše danou milostí zhrdne,
kdy všetečnost na ní se připnula.
Peněz si nechte, potřebu jich znáte;
mne, pane, jejich zvukem nezklamáte.
(Pomateně odkvapí.)

Ondřej (po malé přestávce): S podivením
hledíte za oním starcem. Je to můj pán,
můj dobrý, nešťastný pán. Osud jím tak
divoce po vlnách života metal, že vši
důvěry v člověka pozbyl, a kdyby se
mu ozval i hlas anděla, on by se ho le-
kal jak pekelného úsměchu. — Ó, mla-
díku, vy nevíte, jakou zpoustu zloba a
hřích v srdci lidském natropiti může, a
byť se dříve i rájem lásky bylo hono-
silo. (Odejde.)

Monika (samotna): Podivný to člověk. —
Chudobný jeho šat nesouhlasí s dušev-
ním výrazem důstojné jeho tváře. Kte-
rak se děsil; jak podezřívě se ohlížel!
Kterak v plachém tváření a skoupý na
slovo se mně vyhýbal, a přec — byloť
mi okolo duše, jako bych již drahý čas
na jeho srdci byla odpočívala, jako by
stejný osud nás poutal k sobě.

V ý s t u p 5.

Rokos. Monika.

Rokos (s vínem, se dvěma koflíky a se světlem): Tu jsem. Víno malvaz — devítileté až na hodinu. To bude pochoutka, co?

Monika: Tak se mi líbíte, pane správce. Divím se ale, že se vám víno tak dlouhý čas ve sklepe udrželo. Nejsouť to časové na staré víno a staré panny; voják nepřeje stáří vínu aniž panenské nevinnosti. (Naleje a pije.) Ať žije vlast!

Rokos: A vlastenci! (Pije.)

Monika: A vlastenci! — Jen, bohužel, toho drahého koření nám pořídku narostlo. I ty můj bože! Kdož pak je vlastencem a kdo ne? Mnozí se vychloubají vlastenectvím, zvláště kdy vlast jim plné mísy staví před hubu. Břich jest jejich vlastí, a když ten nouzi trpí, tu hned i vlast v nouzi ubíhá. Jiní zas pro vlast bojujíce, vlast svou drancují. — Známf i vlastence, jenž pro vlast píšou, pro vlast básně kujou a uhlazené povídačky plné nicoty do světa vysílají — a to je ta nejhorší část vlastenců. Domnívajíf se, že na jejich papírových plecech vlast spočívá, že po vlasti roztroušenou smeť perem vymetají a že inkoustem jejich vlast se oslaví. Ubožátka! — Vlastní svou marnost vlastí svou zovou, slovíčkáři jsou a nešlechovní hrdopýškové, jimžto vlastní sláva více platí nežli sláva vlasti. (Pije.)

Rokos: Aj, aj, přítelínku, vyť jste divoce na vlastence zanevřel. Také já jsem vlastenec.

Monika (úsměšně): Ano, na újmu jiných. Ó, takových znám více.

Rokos: No, o to se nebudeme hádat. Teď ale o něčem jiném. Povězte mi, sladounký a mladounký hrdino, koho jste to vlastně z vody vytáh'?

Monika (žertovně): Aha, pouštíte všetečnosti poznovu uzdu. — Inu ano, známe se poněkud, avšak nedávno, ale nemohu a nesmím to ještě říci.

Rokos: Ano, ano, rtové a zuby, závory dvojí — a němému ani vlastní strýc nerozumí. Nechcete vylízat z brlohy — aby vás jazyk nezabolel, abyste si kosti v něm nepolámal. Nu, co škodí!

Monika: Ano, džbán poznáme po klepání, blázna po štěbetání. Ale, víte-li co, milý pane správce, tu mi přišla dobrá myšlenka: Vyměňme si obapolně svoje tajemství. Povězte mi, kdo je ten stařec s tou smutnou a přece tak důstojnou tváří, jehož jsem zde ve vaší společnosti našel; musí to býti dokonalý muž.

Rokos: Ano, máte pravdu, dokonalý to muž a velmi truchlivý, neboť za ten krátký čas, co u mne přebývá, asi vědro slz vyplakal. Ó, povím, povím. — Abyste to věděl — je to jakýsi pan Lambert, a jak se mi zdá, nějaký na zapřenou cestující lutrián. Bude tomu asi čtrnáct dní, co sem přijel ve starém porachoceném kočáře, a zanechav zde

toho druhého starce, svého služebníka, odebral se do Prahy na návštěvu svých příbuzných. Za několik dní však opět se navrátil celý poděšený a zmodrchaný a naříkal, že jej na cestě tuláci přepadli, poranili a obrali. Dobročinnost je moje slabá stránka, *qui dat pauperi, non indigebit*, a tak jsem mu v této staré síni hostinného místečka na odpočínutí dopřál. On mi ovšem namluvil, že je nepatrný, mizerný cizinec, *homo nudus*; já, mezi náma řečeno, tomu na oko uvěřil; ale jsem chytrá liška, dal jsem se na zvědy, a tu jsem vyštoual, že musil býti pan Lambert cosi velikého, a že dlouhý čas u vyhnanství ztrávil. — No, teď to víte. Teď mi ale za to povězte, kdo a co je ten topivší se, vámi zachráněný, neutopený pán?

Monika (stranou): Žerte, ty málovídané ptáče na výsluní mého života, zapolítniž na ústa má! (Nahlas.) Nu, co myslíte, jaké to asi zvíře, ježto jsme z vody vytáhli?

Rokos: Zajisté rytířského stavu.

Monika: Chyba lávky, trochu výš!

Rokos: Snad nějaký baron, *baro regni*.

Monika: Výš!

Rokos: Tedy hrabě, ne?

Monika: Výš!

Rokos: Divotvorná nebesa! Snad nějaký kníže?

Monika: Výš!

Rokos: Tedy vévoda! Fridlanský snad vévoda?

Monika: Výš!

Rokos (s nedůvěrou na ni pohlédnuv, třesoucím se hlasem): Pr-pr-princ?

Monika: Výš!

Rokos (na rozpacích): Kr—král?

Monika: Výš!

Rokos: Cože, muži? císař? náš nejmilostivější císař? Ferdinandus secundus? Ó vyřkněte to slovo! Císař?

Monika: Výš!

Rokos: Výš? (Zlostně.) Kam pak výš? Děláte si ze mne blázna! Dělejte si z jiných lidí blázny!

Monika: Nuže, tedy vezte —

Rokos: Jinochu, co hrdlo ráčí, s díkoplým srdcem vám ušetřím!

Monika: Vezte tedy, onen muž — onen muž — je tajný tajemník svého tajemství, anebo jinými slovy — hádankou.

Rokos: I bodejž vás blesk udeřil ve zlo-lající ústa! Vy — vy —

Monika (pevně): Co? Vy —?

Rokos (ustoupí): Vy — člověče! (Odběhne; u dveří vrazí do Kiliána, že se oba na rozličné strany rozlítnou.)

V ý s t u p 6.

Kilián. Předešlí. Ke konci Lambert.

Kilián: Pane Rokose! Pane Rokose! Už ho nesou!

Rokos: Hlupáku! Máš oči za ušima? Koukej, do koho strkáš?

Kilián: Eheu! sit venia bobus! To samou ochotností, pane Rokose! Eheu, už ho máme!

Rokos: Nu, tedy honem s ním do kuchyně! Jeník s Bartošem ať ho oškubou, a Kordula ať rozdělá oheň.

Kilián: Hehehe! Co pak ho budeme péci? Eheu! sádla bychom z něho vypekli dost, má dechu málo, ale dudy velké.

Rokos: Parkosku, co to žvatláš? Co přinášíš?

Kilián: I já nic; ale toho utopeného pána přinášejí, je to prý nějaký pan hrabě.

Rokos (vyskočí): Hrabě! A již ho nesou? Já myslil, že nesou nějakého krocana! Hrabě! Ta čest! Ta sláva tomu starému zámku! Honem, vém nohy na ramena! Sebeř všechnu čeleď, abychom ho řádně uvítali.

Kilián (zdlouhavě odchází): Již utíkám.

Rokos: Kiliáne! (Kilián se vrátí.) Kdepak je ta drůbež? Netrub na mne a utíkej! (Kilián utíká.) Kiliáne! (Kilián se vrátí.) Bartoš ať běží do sklepa, stará Kordula ať honem nahoře zatopí, ať vykadí postel, ať ustele, ať vymete, ať — ať — netrub na mne a utíkej! (Kilián utíká.) Ta drůbež — Kiliáne — tisíc láter — já nevím, kde mně hlava stojí. (Odkvapí v největší zmatenosti s Kiliánem.)

Monika (samotna): Jaký to nezbedný hluk pro jediného člověka. Ó slepý osude vznešené urozenosti, jak hrdě stavíš

mnohdy blbého člověka na oblohu ve-
zdejšího života, a pod jeho patu ustýláš
tisícům ctnostných srdcí v plazivé bídě
lůžko truchlivé.

Lambert (bojácně vystoupí, ohlíží se a pro
sebe mluví): Jaký to povyk? Slyšel
jsem rachocení vozu na dvoře a poma-
tené volání, celý zámek je pobouřen.
Snad i v této své skrýši neujuďte všeteč-
nosti.

Monika: To přijel hrabě, neb co je, jemuž
obyvatelé toho zámku nyní více úcty
prokazují, nežli před hodinou vlny.

V ý s t u p 7.

Sloužící se svícemi kvapně vejdou a na
obě strany se postaví. Za chvíli **Věrnosta**
z **Adlaru**, veden dvěma sloužícími. **Rokos**.
Předešli.

Rokos (velmi ponížene u vcházení): Rač-
ten jen za mnou, nejmilostivější pane!
Tak vznešená sláva již drahná léta pod
střechu tohoto starého zámku nezaví-
tala. Račte jen milostivě malý okamžik
v této tísní počkati; tato nenadálá ná-
vštěva nás tak překvapila... Hned bu-
de všechno upraveno k vašnostinu po-
hodlí.

Věrnosta (poněkud umdlený): Dobře, do-
bře, příteli! Jsem unaven a toužím po
odpočinutí.

Rokos (velmi ochotně): Ale probůh, se-
dadlo! Honem sedadlo!

Kilián: E h e u, zde je sedadlo! (Sloužící
přistaví sedadlo. Věrnosta sedne.)

Lambert (jenžto zasmušile stranou stojí, sotvaže Věrnosta domluvil, kvapně se obrátí a s výrazem divokého podivení naň hledí): Ha! Pekelné mámení! On je to — —

Věrnosta: A jak se jmenuje majitel toho zámku?

Rokos: K službám, pan Vilém hrabě Slavata, nejvyšší kancléř království Českého a tajný rada nejosvícenější majestátnosti našeho nejmilostivějšího císaře a krále, za příčinou tak slavného ouřadu již dlouhý, předlouhý čas ve Vídni meškající.

Věrnosta: Zním jej, znám; vysoko jest na výsluní milosti císařské postaven. Kdo jsou ti cizinci? (Ukáže na Moniku a Lamberta.)

Rokos: Líbí-li se Vaší Milosti, jeden z nich praví, že není cizinec.

Lambert (kvapně): Kdo to praví?

Rokos: Aj, kdo pak se tklul vás? Tamto račte se podívat, Milosti, tam stojí ten mladík, jenžto vám život zachránil, a jej snad bude vašnostina milostivá paměť znáti.

Monika (s lehkým úsměvem): Nechte, nechte toho, pane správce, já po té cti nebažím, aby vznešený pán svou milostivou paměť mně k vůli unavil.

Věrnosta: Ano, pamatuji se, to ochránce můj. Nechť omluví nebezpečí, z kterého jste mne vysvobodil, zmatenost mých smyslů. Vzpomínám si však, že byli dva.

Monika: Ano, dva, a můj soudruh má mnohem více zásluhy u zachránění vašeho živobytí; na váš pokřik střelhbitě skočil do vody, a mezi tím, co vaši sloužící s otevřenou hubou po břehu po vás koukali, mocným ramenem on s proudem zápasil a neustal dříve, až se dostal k vám, když jste se právě začal topit. Já za ním plul na malém člunku, jenž se mi šťastnou náhodou u břehu do ruky dostal. On vás vytáhl z vody polo-mrtvého, a já mu jen pomohl z unavených jeho beder vás na člun složit.

Věrnosta: A kde zůstal?

Monika: V chatrči, kde jste si odpočinul, vás opustil s hrdou myslí, nechtěje čekati na vaše poděkování.

Věrnosta: Aj, toť hříšná mysl, zaslouženou vděčností pohrdnout. A vy jej znáte?

Monika: Zním, jeť můj bratr.

Věrnosta: Váš bratr? Nemeškejte, mladíku, a přiveďte ho ke mně, abych se mu odměnil.

Monika: Pro jeho tmavou duši byla by vaše odměna jen mimojdoucí blesk. On jest šílený.

Věrnosta (s podivením): Šílený? a přec tak moudrý u zachránění svého bližního! Můj vděk se týká vás obou, a v tom chci svou vůli mít. (Pohlédne na Lamberta, po němž již dříve byl očima střílel. Stranou.) Ha! tamta postava! — nemůže to být, již tomu dvanácte let — a přec! — Co by hledal v Čechách, kde

se mu nad hlavou katanský meč houpá?
Musím se přesvědčit. (Nahlas.) Kdo je
ten druhý cizinec?

Rokos: Chudý, nemocný to muž, kteréhož
loupežníci obrali a ranili. Popřál jsem
mu z pouhé lásky k bližnímu v této síni
místečka, až by se zotavil.

Věrnosta (se vzchopí a postoupí ku pře-
du, upřev na Lamberta zraky své): Pří-
teli! (Lambert neodpovídá.) Příteli!

Lambert (se lekne): Já, váš přítel? Co se
líbí?

Věrnosta: Vy jste Čech?

Lambert: Čech? Já? Nejsem.

Věrnosta (důtklivě): Tedy cizinec? A zdr-
žujete se již dlouho v Čechách?

Lambert (zmateně): Dlouho? V Čechách?

Věrnosta: Očekával jsem odpověď, niko-
liv ozvěnu.

Lambert: Tyto stěny nechť vám dají od-
pověď i ozvěnu. Nemám v obyčeji od-
povídat lidem, jichžto neznám.

Věrnosta (přistoupí blíže, polohlasně): Vy
mě neznáte? Podívejte se mi v oči —
že mě neznáte? Tázal jsem se zdvořile,
a zdvořilá otázka zasluhuje, tuším,
zdvořilé odpovědi.

Lambert: Jsem příliš sklíčen a myšlenka-
mi zaměstnán, abych si všetečných otá-
zek všímal.

Věrnosta: Správce praví, že jste nemo-
cen; mohu-li vám něčím posloužit a
nápomocen být — snad nás vede jed-
na cesta —

Lambert (kvapně): Nikoli. Vaše cesta není cesta má.

Věrnosta: Aj, vždyť nevíte, kam cestuju.

Lambert: Poněvadž vy — vy jste boháč — a já žebrák. Cesta žebráková není cesta vaše, a toliko cesta do hrobu jest nám společná, vám — mně — každému.

Věrnosta: Mluvíte nad svůj stav.

Lambert: Rozum jest majetností každého stavu.

Věrnosta: Aspoň výmluvnost a pohled váš nesrovnává se s vaším sprostým oděvem.

Lambert (poněkud rozhorlen): K čemu ta vyzvědává rozprávka? Co chcete ode mne?

Věrnosta (s uštěpačným úsměvem): Já?

Lambert: Ano, vy! Jsem vám neznámý, a přec na mně dotíráte a dotazujete se mne jako vyzvědač, a divíte se tomu, že vám neodpovídám. Mluvte, co chcete se mnou? Jsem posud muž, ač nehodou spoutaný, jsem muž, a směle a bez obalu na jiném místě s vámi promluvíím.

Věrnosta: Aj, vy si počínáte jako pyšný kůň, jenž hryže a sliní železné udidlo. Spokojte se. Nevěděl jsem, že máte k zapření sebe nějaké příčiny. Nebudu déle kazit rozmar váš. Chtěl jsem vám toliko posloužit a býti nápomocen, neboť se tu pravilo, že pomoci hledáte a ji potřebujete. (Uštěpačně.) Našel jsem ale člověka, hrdopýška, jenž si zpupně na zapřenou hraje, kde by se křivit měl jako zeměplaz v prachu a blátě svém.

Na shledanou, můj známý neznámý,
moudrý cizinče! Na jiném místě, snad
za hranicemi, byl byste mi za mou vše-
tečnost naplil v oči, zde však, na vzdor
sborům nepřátelským, na vzdor saským
praporům na cimbuřích hradu pražské-
ho, zde vládne posud hrdelní sudí —
Věrnosta z Adlaru! (Mdle se obrátí k
Rokosovi.) Kde je moje komnata?

Rokos: Jen za mnou, milostivý pane, jen
za mnou.

Věrnosta (k Monice): Následuj mne, mlá-
denče! (Sloužící se svícemi před Věr-
nostou, který podepřen o Rokosa od-
chází. Monika stojí chvíli a hledí s po-
divením na Lamberta, pak se rychle
obrátil a odejde za Věrnostou.)

Lambert (samoten):

On jest to. — Poznán jsem a pro-
zrazen.

On jest to, a veškeré pekla hrůzy
jsou v jeho průvodu. Ba, bylť to jeho
hled mrazivý, pronikavý, ten samý
sršlavý zvuk hlodavé nenávisti,
i tentýž jedovatý úštipek
na ústech zsinalých — všecky ty
hrůzné metly,
kterýmiž mne vyšlehal z rájů pozem-
ských.

Ó, což jsem nekles' dosti hluboko,
že posud neztupěla břitkost jeho msty?
Což je tak hladová jeho nenávist,
že po životě mém předaremým
zuby šklebí? Nemá již na tom dost,
že mne vypudil licoměrným skutkem
z milené vlasti? neukojil tím
divý svůj vztek, že odtrh' srdce

od srdce, chotě od choti, že vyhnal
a věčnou hanbou přikryl moje dítky?
Ach, nevinné to dítky mé!

(Dlouhá přestávka; klidněji.)

Slepá
to náhoda, jenž nás tu svedla.
On je ten samý vzteklivec, a snad —
již brousí na mne katanský meč! —
»Aj, hle! v mozku svítat mi začíná.

Kterak,
kdybych jej předešel, kdybych mu
splatil
jedním to rázem za veškeré muky,
jež na mne uvalil. Božská myšlenko!

(Kvapně vytasí z řader dýku.)
Ty dveře zde vedou do tajné chodby —

(Jde k nim a otevře je.)

odtud jdou schody nahoru,
do jeho komnaty. Tam spí,
tam válí se v lůně snů krvavých,
a v jeho teplé, vroucí krvi
by slavil tento chladný ocel
veselý kvas pomsty spravedlivé. —
Pryč slitování s okem omžným,
pryč útrpnosti s vzdechem škytavým!
Onť neznal útrpnosti, slitování,
on ho neměl, když já se v bídě svíral,
když jsem s čela krvavý pot si stíral.

(Pádí s dýkou v ruce ke dveřím; náhle
se zastaví, zhrozí se svého úmyslu a
zastře si v pláči rukama tvář.)

Můj bratr! Kaine! — Avšak on — on
není Abel!

on není Abel! onť byl Kainem
po celý život svůj! — A přec

opouští síla mne ku vykonání
tak strašlivého činu. — Nikoli,
to nemohu. Nás jedna matka zrodila,
matka drahocenná! v jeho žilách
proudí i její krev. Ni krvežíznivý
tygr, hyena vzteklice, jenž slídí
po vraždě bez nasycení, nezuří
po vlastní krvi své, a já bych směl
člověka složit se sebe a vlastní
krví poskvřnit ruku svou? —
Ba, nikoli! Nechať padouch si žije;
za život jeho svědomí nedám!
Nechť se plazí v svých ohavách, až
shnije!
Já v bídě, avšak v ctnosti setrvám!
(Chce prostředkem odkvapit.)

V ý s t u p 8.

Monika. Lambert.

Monika (zastoupí mu cestu): Stůjte!

Lambert (ve zmatenosti se zhrozí a vy-
tasí dýku): Ha, Lazar! Tak snadně ži-
vot svůj neprodám! (Obrátí se a pozná
Moniku; kleslým hlasem.) Vy — mla-
díku!

Monika: Zastrčte dýku! Mne netřeba se
báti. Vracím se k vám za důležitou pří-
činou: přicházím prosit vás za odpo-
věd na jedinou otázku. Kdo je ten cizi-
nec? Vy jej znáte! (Důrazně.) Musíte
ho znáti!

Lambert (s hrůzou): Že musím?

Monika: Přicházím od něho. Žádal mne,
abych kvapil na Děčín pro vojenskou

stráž! Já mu tu službu odepřel a on mžikem jinak se rozmyslí. — Mluvte — vy se znáte! Strašlivá byla to rozprávka zde mezi váma; ani jediné slovo mi neušlo; dobře jsem znamenal, že stezky vašich dvou životů kdysi nepřátelsky na sebe vrazily. Již mluvte: kdož jest?

Lambert: Hrozné to jméno všecku krev z tváře vám vyžene, každý vlas na hlavě vzhůru zježí, a jste-li věrný syn své vlasti, krvavými slzami oči vám zatopí. Vězte tedy, ten cizinec, jemuž jste životy zachránil, zove se — Lazar Kolona Felsecký!

Monika (se zděsí. Přestávka. S podivením na Lamberta hledí, pak s vášnivou radostí zvolá): Lazar Kolona Felsecký! (Chopí Lamberta za ruku, šeptajíc.) Lazar Felsecký? Hahaha! Osudný krkavče, cos to zakrákorat? Jaký to ďábelský zpěv? Všech lotrů král na tomto zpustlém hradě? Ó díky, díky tobě, peklo, žes nám ho v ústrety poslalo! — Avšak, starče, ještě jednou se tážu — vyřkni to božské slovo — zdali se nemýlíš, zdali to není výtvar rozpáleného mozku — přísahaj na věčné spasení, že to jest on, on a žádný jiný — přísahaj!

Lambert (vášnivě): Anděle pomsty! Z očí ti jiskří božský hněv, s důvěrou mne to k tobě vábí, spanilý soudruhu na dráze bídy! Ano, přísahám! Vrah mého jména, vrah mé ženy, vrah mých dětí, vrah mé vlasti je na tomto hradě. Sem pohlédni: tyto tajné dveře vedou do

jeho ložnice, tam se válí krvavý kat
v lůně vražednických snů — Lazar Ko-
lona Felsecký!

Monika: Ha! Lazar Kolona Felsecký!

(Monika odkvapí a Lambert klesne do
sedadla.)

(Opona rychle spadne.)

JEDNÁNÍ DRUHÉ.

Vnitřek tmavé lovcí chatrče. Na stěně visí několik ručnic a sem tam jelení parohy. Na straně stůl a židle. V levo nízké lože. V pozadí hlavní vchod a vedle něho krb, na němž slabý oheň plápolá. Podle ohniška na židli rozložené šaty k sušení. Stranou dveře do komnaty a proti nim okno.

V ý s t u p 1.

Hypolit. Později **Spiridion.**

Hypolit (samoten na loži nepokojně se provaluje; ze spaní):

Pse! pse!
Ó tebe nezrodila matka smrtelná!
Tys nás pokousal všecky! Hrůzo, hrůzo!
Otec, matka i jejich outlé dítky
co shnilé mrchy na smetišti bídy!
Krkavec králem jest! ten srdce jim
užírá.

A Monika! (Vyskočí, a mna si oči, bázlivě se ohlíží.)

Kdo volal matku mou? —
Prázdne povětrí! Nikdež bubliny!

(Zimničně se zachvěje.)

Ha, zima! zima! Voda posud lpí
na zádech — zlovil jsem zlatého kapra.
To nebyla náhoda, to byl osud,
to blekotavé, nerozumné děcko,
jež každý boží den, ba každý okamžik
v jinou kamizolu se obléká;
brzo je hrobníkem, brco co námluvčí
ženidla upřádá, tu zas na větru lítá,
tu zas se houpá na paprsku slunečním.

Ó osude! kéž bys byl také ptákem,
abych tě lapit mohl do osidel svých!
Pak bych tě oškubal taktéž, jak to činíš
s kohoutem člověkem, a hodil bych
tě na poušť, dravé zvěři za pokrm. —
Co reptám? Fi! Jsem otrok a ne
ptáčník;

z hloupého lání, z chorobnosti
již spáleného mozku nevykvétá
zelený kužel zdárných účinků.
Slepě se svět otáčí kol své osy,
a člověk bez vůle jak opilec
od úhlu k úhlu se potácí, mysle,
že on ten kovář jest, jenž svými činy
dějiny světa kuje. Hahaha!
prokletý jestřábe! Což pak jsem já
kdy zdárného vymyslel aneb konal?
Náš erb a jméno na šibenici,
matka v hrobě, a náš otec snad
již u vyhnanství hnije — já prý šílený —
a tvůrce toho všeho, nejčernější ďábel
živ, snad i vesel, a naší krvi,
našimi slzami černou svou barvu stírá.
A já nic, nic, nic pro pomstu a stín
své matky co živ jsem nevykonal! —
Ó šprýmný dějepisce nad sluncemi,
napiš tu kroniku písmeny krvavými
na okruh nebeský, a člověčenstvo
musí se věčně, věčně tobě smát.

(Obrátí se k postranním dveřím.)

He, Spiridione! kde vězíš? Jsem
hladový,
přines mi králíka.

Spiridion (uvnitř):

Ještě se neupek'!

Hypolit:

Pod pánev slunce dej, a hvězdami

jej vyšpikuj; těch světél netřeba
již déle na nebi, kde věčná trůní noc.

Spiridion (vejde):

Sestra vaše dlouho se nevrací,
a půlnoc již se blíží.

Hypolit:

Větríť ona po stopě krvavé
za danělem parohatým. Ó běda!
mně nelze přes pahejlí a skaliska
života tak střelhitě po boku
jí kráčet; jsemť kuň udýchaný.
Avšak chci míti jednu vůli svou.
Dej mi kabát; nebudu se již déle
baviti truchlivými přízraky.
Zachovalť jsem život urozenému
prý člověku, a pozván jsem na jeho

kvás.

Dej mi kabát; vystrojím se jako bába,
a na kulatý svět se podívám.

Spiridion:

Zanechte všetečnosti; Monika nechce,
abyste na svět mizerný se díval.

Hypolit (vztekle): Jsem tvůj pán!

Spiridion: A já vaše závora!

Hypolit:

Což mám věčně, jak v pekle Danaidy,
bezednou báni vztekem nalívat?

Spiridion:

Pomněte, že jste sestře přísahal
věčnou poslušnost.

Hypolit (v zamyšlení):

Ano, přísahal;

vždyť je má kotvice na moři života,
můj jilm, k němuž jak rév se tulím

listnatý;

jak bohatýrský dub nade mnou výše
strmí,
v hlavě jí svítí slunce rozumu,
a já v pověčných tmách jsem
pohroužen.
Vždyť je má vůdkyně, má hvězda
betlémská,
jenž metá paprsky blahého míru
na stezky uhaslých mých dnů.
Ó, Moniko!

ty sladký tvore, poslední má spáso,
jakž bych tě nemiloval? Tys živý
obraz mé matky zvěčnělé, tys dědička
jejího srdce, jejích velkých ctností,
její rekovné duše; se mnou stálas
u smrtelného lože, když odcházela
na svět blaženější. Na matiččino
zakrvácené srdce vložil jsem
s tebou slabé své rámě a přísahal,
že pomstím její stín, že pomstím svého
otce,
že pomstím rodu našeho zneuctění
a utrýzněné vlasti svaté záhroby.
Co mluvím? Moje pouť je truchlivá;
na cestách mých nepotkal jsem se
s vrahem
těchto rájů, a celý život můj
jediná jest nenasycená touha,
jen marný sen.

Spiridion (útrpně, stranou):

Ubohý šílenec!

Monika (za scénou): Spiridione, otevři!

Spiridion: To je Monika!

(Odkvapí ven, aby otevřel.)

Hypolit (sám):

Ledovina na mozku mi roztájí,

zdárný život s jejím to příchodem
v duši se mi vrací; jsem zdrav!
Jsem zdrav! Ó, Moniko!

V ý s t u p 2.

Monika. Spiridion. Hypolit.

Monika (vběhne v Hypolitovu náruč):
Bratře! poslední slzy tekou ti po lících!
Se mnou již zaplesej, nešťastný
jinochu!
Přináším spásu.

Hypolit:
Spásu? Ano, spásu,
vždyť tebe držím ve svém náručí.

Monika:
Hlodavý plamen nezkojené pomsty
u větru shasne skutku bouřlivého,
a nebes brána se nám otevře
co lůno míru blahoplodícího.
Vymkni se již z okovů, z pohroužení
malátné nečinnosti; rozevři pěst,
po dýce sáhni a v sklepení ji vraz
zrádných psou, neb věz — jsou nám
na blízku.

Hypolit:
Aj, co to hlásáš, světlý rozume?

Spiridion:
Náš Mesiáš?

Monika:
Ba, starý Husito, náš Mesiáš!
Bůh nezklamal naše dlouhé čekání:
on je zde.

Hypolit:

Kde?

Monika:

A této noci již
svou najde Golgatu a vstoupí do pekel.

Hypolit:

Kde, pravíš, kde že je?

Monika:

Na černém zámku.

Spiridion:

Lazar?

Hypolit:

Lazar?

Monika:

Ano, Lazar! Jeť on
ta ryba, kterou dnes byl pod večer
z vlhkého klínu Labe vylovil.

Spiridion (vášnivým smíchem):

Statečný rybáku!

Hypolit:

Bez sítě, bez udice!
Hahaha! nevědomky, slepě
mistrovský kus jsem vykonal.
Ó sestro, sestro!
nerouhej se náhodě! Já, já že to byl?
já, slabé rokytí v bahništi života?

Monika:

Ano, tys to byl, jenž mocným ramenem
samého ďábla z řeky vynesl.

Hypolit:

Tedy přec Lazar? Díky tobě, bože,
žeš na mdlý kmen mé duše
louč sklonil života! ó dni přeblažený!

Monika :

Umírní již, Hypolite, zanícení
rozháraného citu. Pohlédniž do výše,
kde naše matka sídlí, a posilni
své vůle základy k zdárnému účinku.
Nesmíme déle meškat; zvěčnělé

rodičky

poslední příkaz musí této noci
být vyplněn. Podej mi pravici!

Hypolit (tak učiní).

Monika (pevně v oči mu hledíc, po malé
přestávce):

Bratře! svatá se přiblížila doba
vykoupení z otrockých okovů,
v kterýchž napájen mstivou prchlivostí
náš život křivil se jak ještěr
ušlápnutý. Pryč s osudem a náhodou!
Sámť bůh to jest, jenž nám hyénu

v rouně jehněčím

na obětnici klade, bychom svědčili,
že posud jeho spravedlivé rámě
na zemi vládne a že na bedra
outlá svých soudů klade vykonání.

A přísambůh, slavný to bude soud!

Tys šílenec a já slabounká dívka —
a tak na stolec soudný zasednem',
ty s šíleností svou, já s ženskou

křehkostí,

a soudit budem ďábla bohatýra
s nejskvělejším vtipem dle božských

výroků.

Již, bratře, do očí mi pevně pohlédni
a z bujaré mé duše,

jak se mi v jasné zřítelnici skví,
načerpej zdar a vznik.

Blahý vzešel nám čas — rozum se ti

navrátí,

života pestrý květ mile nám vypučí
a ovoce podá k valnému požitku.
Již nemeškejme, hodina uzrála,
jenž naše touhy spásou ověncí.
(Slyšeti táhlé zvuky lesního rohu.)
Ha! slyš, to jeho znamení! Přichází
Odolan!

Spiridion:

Nevhod se dostavil.

Monika:

Jděte, oba se hotovte,
malou jen chvíli s ním pohovořím.

Hypolit:

Bolně mi v srdce vjel lesního rohu zvuk.
Ó, sestro! víc než tvůj milán
já tebe miluji. Ó Odolane!

Monika:

Neklad' na duši svou jízlivou řevnivost!
Tys bratr můj, a srdce sestřino
s tvým srdcem srostlé jest.

Hypolit:

Ó sestro, vůle tvá jest vůle má.
Tebou mi blaho dáno veškeré,
a tobě ukřivdit, byla by křivda má.
Tys kráčela vždy za mne cestou
útrapy;
budiž i nyní vůdcem mým, jak vnitřní
pud
tebe nabízí; buďsi do nebe neb do
pekel —
já kráčím za tebou. — Pojď, starý
Husito!
hladový žaludek krví si nasytíme,
a pomstě vzteklici bude již výhost dán;

vděk otcův, matky, vlasti vděk si
zasloužíme,
a hloupý Hypolit mudrcem bude zván!

(Odejde se Spiridionem stranou.)

Monika (stojí v myšlenkách).

V ý s t u p 3.

Odolan. Monika.

Odolan (v lovčím oděvu, v plášti zahalen):

Přicházím pozdě snad?

Monika:

Roztouženému srdci
vždy býváš pozdní host.

Odolan:

Ó jak sladší to zvuk nad zpěvy slavičí!
Tebe zas chovám ve svém náručí,
a celý ráj na prsou mi spočívá.

Monika:

Krvavé zánebí dnes nad tím rájem
se rozprostírá. Věz, Odolane,
že tajemnosti rouška mlhavé,
v jakouž jsem před tebou posud se
skrývala,
dnešní noci se přetrhá, — mnou přetrhá.
Pak budu státí v jasu zraků tvých
v živoucí pravdě, a pak — dej to bůh,
bys mne se nezhrozil! jestli mne
miluješ —

Odolan:

Jestli tě miluju? Zdali žiju,
se tážeš? ó bolestná pochybnosti!
Jestli tě miluju! Ach, láska má

jest život můj a nesmrtelnost,
Po tobě peruť touhy své napínám,
a pravda se mi nejjasněji skví,
kdy v modrý blankyt oka tvého zřím.
Co tebe znám, poznal jsem teprv svět;
co tebe znám, v srdci život mi proudí;
na ústech tvých vzešel mi růže květ,
sférové zvuky ve hlas tvůj se loudí.
Ans věšla s svými vděky mezi ženy,
nabyla mrzká země rajske ceny.

Monika:

Srdce, miláčku, ti na rtech kypí;
slov nejsem milovna, jen skutek
velebím.
Až poznáš nezměnné mé vůle ovoce,
pak plesem obživnu, jestli mě
nezkłameš.

Odolan:

Ó touho má! já tebe klamati?
Ó mluv, co se má dít,
osvětliž mi ta tajuplná slova.

Monika:

Zítřa, Odolane, před tebe vstoupím
čistá, oslavena, jak anděl na nebi;
zítřa se ti vyznám, koho jsi miloval,
abys hrdvím se stal pro svou milenku.
(S pohnutím.)
Jestli však se klamu, jestli mne odstrčíš,
jestli mnou pohrdneš a všedně
rozsoudíš,
pak — za jedinou tu milost prosím —
pak sáhni na mé srdce
a zhasniž jedním rázem
ten plamen lásky mé i s životem.

Odolan:

Kam tě unáší zápal blouznivý?

Ty křivdíš srdci mému;
odstup to, bych zval hříchem aneb
pohaněl,
cokoli čistého z tvé duše zřídla
na denní světlo skutků vyvodíš.
Ba zítra přijď radostná na Děčín,
a šperkem svatebním ověňčím čelo tvé.
Zítra též otec můj se mi navrátí,
a v jeho náručí, na jeho čackém srdci
otcovské požehnání vyprosíme.
On svolí zajisté, neboť mne miluje,
jak jen kdy otec syna miloval;
a pak u přítomnosti četných svědků,
u valném plesání a zvuku hudebním
pověčné lásky sňatek oslavíme.

Monika:

Ó nikoli! K tomu, o čem já zítra
s tebou, můj Odolane, pojednám,
netřeba otce tvého aniž svědků.
Na lásku tvou dolehne zkoušení,
jak se u lidských vášní slepém sporu
jen zřídka naskytá, — pak bude na tobě,
důstojenství svého se odřící
a vlast svou opustit. Musíme odtud jít,
musíme pryč, daleko za hory,
kde myšlenka u volném dechu dýše,
kde naše skutky hlupec necení —
musíme tam do oné blahé říše,
kde v spasných činech člověk nelení.

Odolan:

Ó díky, díky tobě,
sladounká děvo má! Tyť mému přání
přicházíš v oustrety. Po mrtvolách
zde šlapem', a kdož ví, v jaké to záloze
na nás tu číhá smrt.

Monika:

Teď však odejdi již, málo mi času
zbývá;
zítra si míru blaha dovršíme.
Nemeškej, můj miláčku!

Odolan:

Již jdu a nechci déle zkoumat,
proč mne tak nakvap pouštíš od sebe.
Nad námi hvězda naděje se třpytí,
jesti to dennice nového života.
By neuhasla, v boha spolehejme
a svoji vůli na paměti mějme.

(Vroucně ji políbiv, odkvapí.)

Monika (sama, poklekne):

V boha se spoléhám, v něj důvěru
svou skládám.
Ó slyš mne, věčný soudce na nebi,
jenž nad hvězdami naše skutky vážíš!
Zde klečím, slabá dívka, v prachu
před tebou,
v skroušené modlitbě o tvou pomoc
žebrám. Osvětiž mne své lásky
paprskem,
posilniž ruku mou na zdárný oučinek;
veď mne, Spasiteli, po stezce krvavé,
bych osvědčila před veškerým světem,
že posud na zemi tvých soudů
vykonání,
byť slabou rukou jen, na ohavce se
sklání.

(Odejde stranou.)

PROMĚNA.

Velká předsíň. Na levo ku předu dveře do ložnice. V pravo v podlaze tajné padací dveře.

V ý s t u p 4.

Věrnosta z Adlaru. Později Rokos.

Věrnosta (nepokojně z ložnice vystoupí, na polo svlečen; postaví svíci na stůl): Nelze mi spáti, mám jej neustále před očima. — Benedikt, Benedikt v Čechách! se mnou pod jednou střechou! Ó vy pekelné příšery krvavé minulosti, v jakých to hrozivých postavách vracíte se zpět a děsíte duši mou! — Co tu chce Benedikt? Vyschnul mi mozek, že tomu jeho hlupství nerozumím? — Ó nikoli! rozumím, rozumím. Není pochybnosti, pod záštitou sasických sborů, pod ochranou snad mocného Arnima vrací se do vlasti, aby zase na mně právem vynutil, co jsem bezprávně mu odejmul. Chtěl by mne snad zase obléci do starého jména, kteréž jsem rozerval a v krvavém blátě pošlapal? Chce snad poznovu čest si osvojit, i na prahu hrobu mým velitelem být? — Dábel nikdy nespí, a ještě pomsty ztužil snad již jeho citelnou útrobu a klade mu krvavé záměry do duše? Již snad se jeho srdce chlubnou pýchou nadýmá, že mne poznovu zhroutí do mráкотné nicoty? — Zde není dlouhé rozvahy, rychle musím konat. Hlava jeho pro-

padlá jest katanu, náhlé právo je posud v úplné platnosti na odbojníky a přátele Bedřicha Falckého; v Děčíně jest můj syn s císařskou posádkou... Ano, budiž tak: On se navrátil, kam se neměl vrátit — dám jej zatknout a hned na místě v Děčíně potají odpravit. Zlý tvůj anděl, Benedikte, tě sem zavedl, nikdy na úkor mě, nýbrž tobě samému. (Kvapně jde ke hlavnímu vchodu a zvoní, pak se vrátí ke stolu a píše; když napsal, vstane a ve hlubokém zamýšlení vstoupí do předu.) Svědomí? svědomí? — Hřích a peklo, soud nadpozemský — hloupé to myšlenky jen sprostého rozumu! Není nad tímto světem jiného světa, aniž vyššího soudu. — Co mne káráš, svědomí, ty blekotavé děčko? Jsemť muž, a vůle má jest moje právo a jediný můj bůh! Nic jsem na něm nezavinil. An jsem jej zkazil, hájil jsem práva obce proti jeho právu rodu; na straně všeobecnosti jsem stál, kdežto on v nerozumu svém se jítřil a duchu času se opíral. A Klára — Klára? Ona mnou povrhla, a já s ní nakládal podle práva chtíčů svých. — Nechť je můj bratr; on nepoznal aniž tušil budoucnost vznikajícího genia, on byl vždy jen měkký, srdečný, rozmazlený trouf, slepé náhody povolný mazánek. Co na světě s hluponěm, an vtip o vládu dbá? — Pryč s ním, on vlezl do pasti, a já ho v ní uškrtím!

Rokos (přichází se svící v ruce, ochotně):
Nejmilostivější pane, ráčil jste velmi důtklivě zvoniti.

Věrnosta: Jak daleko odtud na Děčín?

Rokos: Asi malá hodina, co zajíc do-
skočí.

Věrnosta (podá mu právě psaný list):
Vezměte tento list, a kladu vám na
duši, ať mi jej na okamžik obstaráte.
Hrozí mi zde nebezpečství.

Rokos (se lekne): Probůh, můj nejmilo-
stivější!

Věrnosta: Ano, jsem zde nepřáteli obklo-
pen, a aby jste poznal potřebu své ochoty,
tedy vězte, kdo jsem a co hodlám. Jsem
Věrnosta z Adlaru, nejvyšší sudí toho
království, a nyní vyslán ode dvora do
Drážďan k volenci Saskému s důležitým
poselstvím. Nuže, nemeškejte! Ať velitel
Děčínské posádky nakvap s valnou stráží
sem přirazí, a hned, jak přijde, mně to
oznamte. Vaše poselství zůstaniž každému
na hradě tajno. — (Vezme svíci a odejde
do ložnice.)

Rokos (sám): I ty můj bože! Co se to sy-
pe na mou šedivou hlavu? Tajemství —
nejvyšší sudí — nebezpečství — Dě-
čín — posádka — stráž — Drážďany —
a já ubohý správce mám jenom dvě
nohy a jednu kotrbu. Honem pryč, sice
se zblázním! (Odkvapí se svící. Tma
na divadle.)

V ý s t u p 5.

Monika. Hypolit. Spiridion. Věrnosta.

(Přestávka. Bije desátá hodina. Po chvíli
otevrou se v podlaze tajné padací dveře,
a z dolejška vystupuje Monika, Hypolit

a Spiridion. Monika se svítilnou velmi pozorně na všechny strany se otáčí, pak jde skrze oblouk prostředkem, a slyšeti závoru klapnout, jako by byla venkovské dveře uzamkla. Vrátivši se dá Spiridionovi znamení, aby se do zadu postavil na stráž, a jde k dveřím Věrnostovy ložnice.)

Monika (temným, vážným hlasem):

Lazare Kolono Felsecký!

(Když nikdo neodpovídá, zvýší hlas.)

Lazare Kolono Felsecký!

Věrnosta (uvnitř): Kdo volá? Kláro! —
Strašlivý přízraku! To její hlas!

(Vyřítí se z ložnice, v levici maje svíčku, v pravici napnutý meč.)

Pekelná příšero!

Kdo ti vložil na rty to jméno prašivé?

Monika:

Stůjte! Vymněte si rozespalých očí!

Vaši ochráncové stojí před vámi.

Věrnosta (pozná ji a postaví svíci na stůl):

Tys to, mladíku? Kdo ti vyradil

zaniklé jméno, jež jsem zakopal

ve hrůzy noci hrobové?

Monika:

Lambert.

Věrnosta: Lambert? Kdo jest? Snad stín,
ne člověk živoucí?

Monika:

Ba člověk živoucí, starý to kmet,

s kterým jste dnes večer na síni hovořil.

Věrnosta (poněkud uleknut):

Ten? Šedivý bloud a lhář! —

Není to moje pravé jméno.

Monika: Že není?

Věrnosta:

Jméno té, druhdy proslavené rodiny,
zaniklo na krvavém soudu
pražského náměstí.
Tam byl pro zradu poslední
Kolona Felsecký na hrdle
pokutován, erb jeho zlomen
na popravišti a veškerá památka
téhož jména na věky vyhlazena. —
A o čem tlachal víc, ten bídný šílenec?

Monika:

O ničem, co by mě mohlo spasitelně
dojmouti. Jeť mi zcela neznámý
se svým osudem; na víc jsem se
netázal.

Věrnosta:

Co vás sem přivádí v tak pozdní čas?
A kdo je váš druh?

Monika:

Bratr můj, ochránce života vašeho.
Slíbený váš vděk nás sem přivádí,
a přísambůh, této noci musíte
s ouroky nám jej vyplatit.

Věrnosta (hrdě):

Věrnosta z Adlaru nikdy nelenuje
podstatné služby splácet bohatě.
Již mluvte, kterak mám se odměnit,
a co můj měšec stačí a má platnost
v tom království, na své poděkování
ochotně naložím.

Hypolit (divoce vyrazí):

Nic o poděkování, nic o platnosti!
Podejte mi svůj meč! —
Ano, pane velmoži, chci váš meč,
bych svoje nepřátele pohubil;

jsemf statný rybák, a též mečem
statně máchat dovedu.

(Hrozivě k Věrnostovi přistoupí.)
Dejte mi svůj meč!

Věrnosta:

Hoj, ustup, hrozivý mladíku!
Ty mne lekáš divým svým pohledem.

Monika (k Hypolitovi):

Do tvých mezí, do tvých kruhů
podle mne děláš jen sluhu!
Taká vůle matky jest;
matky vůle naše čest.

(K Věrnostovi.)

Mějte s ním útrpnost; jeť šílený,
jak jsem se prv již zmínil,
a jak svéhlavé děcko si počíná,
kdy se mu cizí vůle staví na odpor.
Chorobný jeho mozek vždy jen snívá
o mečích, o vraždě, o pomstě krvavé.
Již račte ztrpět jeho šílenství
a slyšte, kterak jeho moudrost
přišla na mizinu. Hrozná to kronika.

Věrnosta:

Nemám pokdy ji nyní vyslechnout.

Monika:

Musíte! Je to naše odměna
a vaše spása.

Věrnosta:

Vaše odměna
a moje spása? Slova tvá nechápu.

Monika:

Však brzo pochopíte. Sedněte
a pilně poslouchajte!

Věrnosta (posadí se do lenošky).

Monika:

Před drahným časem bydlil v této zemi slavný muž bohatý pán a potomek předků ušlechtilých, a milovný nad míru vlasti své. Když pak již břímě stáří pyšnou mu šíjí sklonilo, a snad že blízký konec svůj předvídal, povolal k sobě dvou svých synů a takto je oslovil: »Řada mých dnů jest již spočítána — toliko rok a den budu snad ještě žíti. Zůstavím zde velkých pokladů a četných statků, a to jest vůle má, by nerozdělené se zachovalo celé dědictví.

Ne však dle prvorozenství volím si nápadníka, anobrž ten z vás budiž mým dědicem, kdo v čase tom, za rok a den slavnějším skutkem a slavnějším jménem

přede mne vstoupiv, se vykáže, a druhý budiž ho pak poslušen. Propouštím vás teď do světa, bez peněz, bez všeliké pomoci, jen moje požehnání vás provázej. Za rok a den budu vás očekávat na loži smrtelném.« Tak domluvil, požehnal jim, a oba bratři na rozdílných cestách na pouť se vydali.

Věrnosta (velmi pozorně na Moniku hledí).

Monika:

Uplynul rok a den — a hle, starý otec, jak byl předvídal, na smrtelném loži svých synů příchod očekával.

můj nástupník a dědic!« Na to kles',
a nebylo ho více.

Věrnosta (nepokojně se odvrátí a sebou
trhá).

Monika:

Tak stal se bratr mladší nástupcem
a pánem
celého hrabství. Avšak nezhrdnul
štěstím takým, ba nakloněn vždy láskou
staršímu pokrevenci, mnohou dobrotou
jej zahrnul a vždy mu k vůli byl.
Ten však o zlé přemítal odměně;
vojín ten divoký nemoh' zapomenouti,
že mu, prvorozeni, otec ukřivdil;
zlá v něm krev houstla, až se zvrhla
na ještěra pekelné závisti,
když za manželku pojal bratr pán
spanilou pannu, o kterouž se on
starší již dříve byl ucházel;
jak prv u vykonání skutků šlechetných,
viděl se v lásce též od bratra překonán.

Věrnosta (vyskočí a divoce kolem sebe
hledě, zvolá):

Dost již, dost! Dábelský povídači!

Monika:

Není-li pravda — hrozná to kronika?
Doslechněte, jakou vymyslel mstu,
kterak bratra o statek oloupil,
a kterak jeho čestné, slavné jméno
v kališti hanby pošlapal.
Udalo se totiž, že Bedřich Falcký
na úkor císaře korunu českou
na se přijal. Velké bylo tu v zemi
jitření.

Starší bratr s lstivým obmyslem
přistoupil k odbojníkům, a taktéž

mladšího svého bratra přemluvil,
by přidal se k straně nového krále.
Když to dle jeho rady učinil —
dejte pozor, co přijde — tu hned on,
starší bratr, jej zrádně opustil,
se všemi dopisy a listy falešnými
odkvapil ke dvoru a tam
ze zrady hrdelní vlastního bratra
hanebně obvinil a tak, hle, docílil,
že musel po bitvě na Bílé Hoře
na překot uprchnout z milené vlasti;
zanechav všecko, všecko opustiv,
nahý toliko život s sebou vzal,
by ušel napnutému meči katovu.
(Po přestávce, mezi níž byla na Věr-
nostu přísně pohleděla.)

Tím však ještě nenasytil
svůj závistivý vztek.
Zůstalaf na zámku bratrova choť,
krásná to švegruše, s dvěma dítky.
Nevědělaf o náhlém neštěstí,
jež na choťe co bouře sprchalo.
Tam ji přepad' ten chlípný ďábel
a násilím ji učinil
svých chtíčů obětí; slabá ta žena
neměla mimo kletbu žádné zbraně.
Proklela jej, proklela každou krůpěj
ohavné jeho krve, pomstou mu hrozíc
svého manžela. — »Tvého manžela!«
zvolal ten ničemník. »Ten již se na
nikom
nebude mstít; se svým životem propad'
pro zradu katanu, erb jeho zlomen jest
na popravišti, jméno Kolonů Felseckých
vyhlazeno na obzoru světa.«
Na to ji s dítkami dal vyhnati z hradu.
A víte, kdo ten padouch jest,
jenž hrůzy takové na vlastním bratru

a jeho rodině se dopustil? —
Ten padouch jsi ty! Nešťastný tvůj
bratr
byl otec náš a my jsme jeho dítky!

Věrnosta (u vzteklém vytržení):
Co chcete ode mne? Vy, jeho dítky?
Jedovatý jazyku, cos to děl?
Co chcete ode mne, vy noční sovy?

Hypolit:

Čenicháš umrlčinu? Ba, jsme noční
sovy,
jenž brzo na tvůj hrob si usednou.

Monika:

V bídě, v hladové nouzi vychovala
nás naše matka pro pomstu krvavou.
Pohlédni zde na toho mladíka:
ten musil tu hroznou kroniku
tak dlouho přežvýkávat v mozku svém,
až se mu zvrátil — on je šílený;
i jeho šílenost ty na svědomí máš.
A já jsem dívka jen, silná však dívka,
jsem dcera toho muže, jehož rozšlapals,
jsem dcera ženy té, již zneuctils —
a můj rozum zůstal celý.

(Vyndá z řader složený list.)

Zde jest
poslední vůle naší matky,
jež před rokem v chudobné chýži
umřela;
ten list je psán krví jejího srdce,
ten list je zavlhlý našimi slzami,
a jeho obsah zní: (Čte.) »Ve jménu
boha trojjediného! Zdar a znik vám,
dědicové, Hypolite a Moniko!
Pomsta jest vaším dědictvím,
pomsta celým životem vás provázej,

pomstou se nakrmíte, napojíte,
pomsta v spaní budiž vám podušskou.
Pakli však na zemi se jí pronevěříte,
stoupniž, mstíc se na vás, za váma do
pekelní!

Lazar Kolona Felsecký!
To budiž vaše heslo,
a Monika na něm čin pomsty vykonej!«

Věrnosta:

Umlkni, vzteklice! Tvé syčení
uspalý hněv můj poznovu probouzí.
Ano, jsem Lazar Kolona Felsecký,
a z drzé hrozby tvé si tropím smích!

Monika (přísně k němu přistoupí):

Troupe, smíchu se střež a kaj se hříchů
svých! Tys nyní náš!

Věrnosta (napne meč):

Hoj! ustup, amazonko,
by meč můj tebe nedosáh'!

Monika (vytáhne rychle bambitku z pláště a namíří naň):

Dál sahá moje zbraň, Tys nyní náš!

Věrnosta:

Což jsem padl vrahům do rukou?
(Utíká do zadu.)

Monika:

Svým soudcům, bídniče, padl jsi do
rukou.

Věrnosta (u klenby zatáhne zvoncem).

Spiridion (pozadu jej chytí a vytrhne mu meč):

Zvoníš si umíráčkem!

Hypolit (u šíleném smíchu):

Honba to veselá! parohatý jelen
ztratil svou korunu!

Věrnosta (vytrhne se a ubíhá do ložnice, volaje):

Vražda! Vražda! Pomoc!

Monika (s namířenou bambitkou za ním):

Umři, králi všech lotrů!

Spiridion (jí následuje).

(Slyšeti rachocení kácejícího se nábytku.)

Hypolit:

Ó ztiš se, srdce mé! nesmíš za ním,
matinka tomu nechce, ač bys chtěl;
nesmíš mu zkřivit vlasu; Monika
má prý sama ten skutek vykonat.

(Padne rána. Věrnosta v ložnici vzkřikne. Na to mrtvé ticho. — Šeptaje.)

Slyš! Kulka projela mu zrádné srdce.
Neměl se utopit, z vody jsem jej vytáh',
by se ve vlastní krvi utopil.

Monika (bledá, avšak s vážnou odhodlaností vystoupí z komnaty, bambitku držíc ve skleslé ruce kráčí do předu, pustí zbraň a padne na kolena).

Spiridion (vystoupí po ní a kleknuv s Hypolitem v tiché modlitbě oba trvají).

Monika:

Již vykonáno, soudce na výsosti!
Přetěžké břímě spadlo s beder mých;
udušen v srdci plamen mstivé zlosti,
zvěčnělá matka žehná dítek svých.
Již vykonáno, bože! Díky tobě,
jenž oblouk poklidu sklenuls přes duši
mou.

Usmířena již matka v chladném hrobě,
tož usmířena svojí Monikou!

Jak černý oblak nad zeleným rájem,

kletba její mi stála před zrakem.
Pokoj se hostí nad života májem,
vychází duha míru nad mrakem;
nové života slunce na mne září,
v život se pouštím s utěšenou tváří.

(Vstane, ostatní též.)

Spiridion:

Již rychle pryč!

Hypolit:

Ať nás nepřekvapí
jich křivý soud. Ó přísný Husito!
toť naše Mudřena i Pallada!

Monika:

Již pojdte, moji drazí součastníci!
Tomu zanechte skutku mého soud,
kdo se proň narodí. Tomu nerozumí
náš věk ni naši vrstevníci.

(Odejdou tajnou cestou, jak přišli.)

V ý s t u p 6.

(Po chvíli slyšeti za scénou klepání; pak se ozve:)

Rokos: Jen za mnou, za mnou, pane vrchníku! Již jsme u cíle.

Jiné hlasy: Dveře jsou zavřeny! Co se tu děje?

Odolan: Vypačte je!

(Je slyšet rachocení dveří a vystoupí Rokos. Za ním Odolan v oděvu vojenském. Sloužící s pochodněmi. Jezdci Odolanova pluku postaví se vzadu.)

Odolan (kvapí ku předu): Kde je můj otec? Jaké mu hrozí zde nebezpečí? Rychle mne k němu dovedte!

Rokos: Nejmilostivější snad tvrdě spí. Poručil však, abych mu váš příchod hned oznámil. Zde jeho ložnice.

Odolan: Já se mu oznámím sám. (Kvapí do ložnice a uvnitř volá.) He! Sloužící! Světlo! Otče! Otče můj, procitni!

Rokos (vezme svíci): Za mnou, hoši! — (Odejde se sloužícími do ložnice.)

Odolan (uvnitř vzkřikne): Všemohoucí bože! (Vyřítí se ven s výrazem hrůzy.) Můj otec zavražděn!

Rokos (pádí z ložnice se sloužícími): Vražda! Vražda! Ó pane na nebesích! — a na našem hradě!

Odolan (s dušeným pláčem): Otče, otče můj! A kdo směl se této ohavnosti dopustit? — Pane správce, jakou čeled máte na hradě?

Rokos: Ach, ty milý bože, ta hrstka čeledínů je živá poctivost; vždyť je znám až na dno duše. (Spatří otevřené dveře tajné chodby.) Co vidím? Tajná chodba otevřena? Ta vede v síň starého Lamberta. Ano, ano, není pochybností — ten podezřelý, potměšilý stařec — ano, plesnivý mozku, ty se nemýlíš, tu vraždu spáchal Lambert!

Sloužící: Lambert?!

Odolan: Ať je to kdokoli, a kdyby to byl sám pekla kníže pán, za ním, za ním, a na můj přísný soud jej dostavte!

(Opona spadne.)

JEDNÁNÍ TŘETÍ.

Velká otevřená síň na hradě Děčínském.
Vzadu velký pavlan. Na pravo rakev
s mrtvolou Věrností z Adlaru. Podle
rakve stráž.

V ý s t u p 1.

Odolan. Beneš z Lubna.

Odolan:

Tu viz, můj příteli, ty smutné zbytky
milého otce, jenž mne miloval
jak zřítelnicí svou a všemi dary
otcovské lásky mne zahrnul.
Zde leží skácen rukou vražednou.
Často jsi mluvíval v škádlivém
žertování,
jak ti básnický duch to zobrazil,
že život můj se člunku podobá,
jejž vesna všemi květy zdobila,
že v smíchu jen slzím, a v slzách zas
že se blahem a rozkoší napájím;
a hle, kterak se všechno zvrátilo!
Na člun života mého záhy již
smutek umrlčí květy zavěsil;
krutý osud již mne zasáh', a tuším,
že tato jeho první rána
nebyla poslední.

Beneš:

Jáť hrůzou trnu.

Kterak se to událo, kdo se skutku
toho směl dopustit?

Odolan:

Posud nevím.

To jisté však, že viny zárodek
v hloubi dávných činů snad uzrával,

že přísný osud z mého náručí
otce vyrval a za kořist
odeslal mrákotě. Posud vidím
jej před sebou. Na černém zámku
čin ten byl spáchán. Nalezl jsem
jej vedle zkáceného stolu
na zemi ležícího, v proudu své krve,
v prsou měl ránu smrtelnou,
a na krvácející ráně ležel
list tento složený.

(Ukazuje na Moničin list, totiž poslední
vůli její matky.)

Mrzká loupež

to nebyla, jen pomsta prchlivá
ten skutek spáchala.

Beneš: A na kom zavínil
tak strašlivého trestu?

Odolan: Nemohu
se toho domyslit. Otec vždy skrýval
minulost žití svého přede mnou
v hluboké tajemství; přechasto bolně
dotklo se mne jeho truchlivé mlčení.
I viděl jsem, že hněte neklidnou
jeho mysl nejistota a strach.
V takých dobách prosil jsem, žádal,
aby mně svěřil strasti příčinu;
on to neučinil, anobrž začasté
políbil čelo mé v ta slova vypukl:
»Nechci ti kalit čisté zánebí
nevinné duše tvé. Kdybych to učinil,
snad přestal bys mne milovat.«
Podivno, že moje láska obojí
s protivenstvím tajemných zámyslů
u stálém boji musí zápasit.
Nevím, jaká to předtucha mé srdce klíčí,
jest mi však podivno a zavrať mne
pojímá,

jak bych stál na pokraji zhoubné
propasti.

Beneš:

Zotav již mysl svou a přízraků
domyšlených se střež. Co věrný přítel
stojím ti po boku a životem
chci s tebou kráčet, co druhý otec tvůj.
Ba přátelství není, jak surovec jen dí,
matné poblouzení. Na poli krvavém,
u války hlučném zápasu jsme našli se,
poznali se, a chcem tak vytrvat.
A mimo to—vždyť jsi mi tím se svěřil—
blaží tě lásky pouto růžové.

Odolan:

Sladká zpomínko!

Beneš:

Co by tě tedy
mohlo děsit? V náručí lásky své
a přítele na zemi se ti již
otvírá nebe.

Odolan:

Byť by nechtělo,
já násilím je otevru. Jsem mlád,
v srdci kypí mi valných citů zdroj,
a na život hledím jak na hody,
jenž se strojí jen pro můj požitok.
Ó děvo má, zde tě chci očekávat,
u rakve otcovy vrhnu s tebou
se v proudy života a trudu jizlivému
na věky výhost dám.

V ý s t u p 2.

Justin ze Stráže. Předešlí.

Justin: Pane vrchníku, právě přivedla
stráž dva starce v průvodu četného li-

du. Na hranicích u vsi Dolan byli chyceni, právě když chtěli do Sas uprchnout. Jsou prý to vražkové Věrnosti z Adlaru.

Odolan: Běda jim, že padli soudcům do rukou, a běda mně, že musím soudit já nad nimi! Vražda za vraždu! Ó hloupá, hloupá, převrácená mysl zákonníků! Srdce mé jest plno měkkého člověčenství, a já mám zatracovat do pekel! Kde je držíte?

Justin: Na nádvoří.

Odolan: Pošlete sem důstojníky a písaře; pak vinníky sem uveďte.

Justin (odejde).

Beneš:

Ó šlechtný, citelný příteli!
ztužiž tenkrátě žilky svého srdce,
kdy se zlomyslný má soudit vražedník;
pryč s měkkostí, pryč s lidským
slitováním,
ať je snad nezmrháš na lotru úkladném.
Pohlédni tam na rakev otce svého
a pamatuj, že zákon přírody
trestat velí vraždu na krvi své.

Odolan:

Přírody zákony o vraždě nevědí,
aniž o soudu krvavém.
Často srdce neví, co lidský vtíp upřádá;
a kde se zákon srdce neotáže,
tu život otročí a stíny panují.
V prvním překvapení, při prvním
pohledu
na skutek spáchaný pomsta mne
zajmula;

teď však milosti peruť mne ochvívá,
jsem měkký, slabý jak ohebná třtina
a pomsty plamen ve mně udušen.

Beneš:

Jeť to slabost nedůstojná vojína.

Odolan:

Toť síla, ne slabost, to síla srdce jest.
Neobyčejný cit se zmáhá v prsou mých;
jeť mi dnes divno v duši, jak bych stál
nad zbouřeným zde vírem lidských
vášní

a jak bych se musil v něj uvrhnout
co oběť nevinná. Směj se mi, příteli,
jen mně nezatracuj! Snad je to chorá
snivost,

a neb roztouženého srdce
lahodná přepjatost. Ji očekávám,
a dřív, než mine hodina, uzříš
ji na mém blahém srdci blaženou.

Beneš:

Ona sem k tobě přijde?

Odolan:

Tak je to umluveno.

Beneš:

K smutnému dostaví se k divadlu;
není to lásky čas, ni místo zde.

Odolan:

Neohrožený toho děvčete duch
o naše malicherné skutky málo dbá.
Ještě za jitra dnes, tak mně to slíbila,
spadne s ní tmavá rouška tajemství
a bude přede mnou co skvělý cherub
státi.

Přepodivná svedla nás náhoda.

Byloť to měsíc minulý za tvého
omeškání

v Chebu, kdy se Arnim
přenáhle na Děčínský zámek obořil
a úsilím jej ztéci počínal.
Strakatá byla to čeládka v jeho vojště:
Němci, Vlaši, čeští vystěhovalci,
sám Thurn, zlé paměti odpadlec,
v čele jiných luterských odbojníků
kvapně přitíhly na břeh polabský;
otevřena bylať jim cesta k domovu.
Druhého dne za jejich příchodu
musil jsem z hradu výpad učinit,
abych obhájl dovážení píce
na levém pobřeží. Tuhá hned vznikla

seč

s nepřítelem. Byliť v tom zástupu
bojujících naskrze krajané:
Čech proti Čechu stál, bratr bratra
potíral.

Kopím prohnán, klesal již kuň můj
pode mnou
a lýtý lučištník na čelo mně namířil;
v tom jako božským zjevením
vyskytla se na půdě zkrvácené
přesličná postava, pouhé to mládě,
nepříteli vyrazí zbraň a kvapem
uhne se se mnou v zástup přátel mých.
Moji kyrysníci nás odevšad
obklopili. Ochránce můj, an mne
mrzkého zajetí zachránil, sám
byl zajat. Tu se mladec mi
přiznal, že je ženského pohlaví,
že s bratrem bydlí dole na břehu,
a že se svými spoluvěřci,
an jsou tak šťastně do Čech vrazili,
v dobývání hradu chtěla se sdíletí.
Tak jsem ji poznal, tak ji propustil,

by se k opuštěnému bratru vrátila.
Když pak se nepřítel odtud byl vyklidil,
vypátral jsem ji v jejím skrovném bytu
a její lásku získal na věky.
Jak lilie kalich na výsluní,
v srdce její blaženě jsem pohlížel,
poznal jsem v ní statečnou, mužnou
duši

a srdce panenské. Jedině tajila
rodu svého sběh, a vždy ukrývala
při každém navštívení přede mnou
vlastního bratra trudnou šílenost.

Beneš:

By snad nevyzradil, co tobě tajila.
Nyní však se hotov, již důstojníci
do síně vcházejí.

Odolan:

Soudit já nemohu; an je to zákonem,
zanechám T o b ě soud i soudu
vykonání.

V ý s t u p 3.

Justin ze Stráže a ostatní důstojníci. Písař.
Důstojníci sednou. Na to přivádějí stráže
Lamberta a Ondřeje. Předešlí.

Odolan (k oběma): Přistupte!

Lambert (postoupí do předu).

Ondřej (zůstane za ním).

Odolan:

Je těžko tomu víru přiložit,
že byste byli vraždu spáchali.
Na hlavě šediny, usvadlé líce již
a v oku hasnoucí života plápoly.
Medle, již mluvte, staří bloudové,

jaké to vášně ještě divoký
na strašlivý ten skutek vás vybídl?

Lambert (velmi pokojně a důstojně):

Křivdíte nám; nejsme si vědomi
nižádné viny. Bezprávně jsme zatknuti,
a jak je soudce nade mnou
spravedlivého,
tak se dokládám na své spasení,
že vraždy skutek náma nebyl spáchán.

Odolan (přísně naň pohlédne, pak stranou
k Beneši):

Pevně, nezhroženě na mne hledí;
to není zrak zlostného svědomí,
to není řeč sprostého vražedníka.

(K Lambertovi.)

Vaše jméno?

Lambert: Lambert.

Odolan: A váš soudruh?

Lambert:

Ondřej, můj starý posluha.

Odolan:

Jaký jste krajan?

Lambert:

Čech.

Odolan:

Jste v Čechách domovem?

Lambert:

Vypovězen.

Odolan:

Jak dlouho již?

Lambert:

Po bitvě

na Bílé hoře.

Odolan: A proč jste se vrátil?

Lambert:

Pod ochranou Sasíků vítězných
přišel jsem choti svou a dívky navštívit.

Odolan:

Našel jste jich?

Lambert (bolestně): Nenašel.

Odolan (outrpně naň pohlédne, pak vezme se stolu list a dívá se do něho):
Černého zámku správce na můj rozkaz
vyhotovil a poslal zprávu mi
o vašem přebývání u něho na hradě.
Proč jste v tu noc spáchané vraždy
ze zámku uprchnul? Nelze vám zapírat,
že jste byl na outěku dostižen.

Lambert:

To nezapírám. Před nepřítelem
jsem utekl, s kterým jsem potkal se
v svém obydlí.

Odolan: Kdo byl ten nepřítel?

Lambert:

Hrozné to jméno musím zatajit.

Odolan:

Cizí nikdo tam nepřišel té noci,
nežli Věrnosta z Adlaru.

Lambert:

Věrnosta z Adlaru? Toho neznám.

Odolan:

Tam byl zavražděn.
Podívejte se na zavražděného,
zdali v něm poznáte nepřítele.

Beneš (přistoupí k Lambertovi a vede jej
k mrtvole).

Lambert (sotva mrtvolu spatří, vzkřikne):
Ha, Lazar!

Beneš: Ha, lživý padouchu!
procitlo plesnivé tvé svědomí?

Odolan:
Ó ničemnosti pokrytecké duše!
Nuž, ty ho znáš?

Lambert:
Znám, znám, i hrozebnou tu jeho
mrtvolu;
ty mne již déle děsit nebudeš!
Spravedlivý mstitel tam na výsosti
vyslal na jeho zkázu jiné rámě.
Já jsem viny prost a svoje spasení
nezmrhal jsem na tomto ničemníku.

Odolan:
Drzý utrhači! drž jazyk za zuby
a hanu nekydej na šlechetníka,
jehož jsi vlastní rukou zachvátil.
Dobře tě vyzradilo vlastní svědomí
a závist prchlivá, jež tímto pohledem
se zjitřila v tvých zrádných útrobách.
Již netaj ničeho, vyznej se z činu zlého
a hlavu vlož katanu na špalek!

Ondřej (klesne před Odolanem na kole-
na):

Milosrdenství, pane! milosrdenství!
Můj přenešťastný pán je nevinen;
na tomto hrůzném činu, bůh nás suď!
nemáme oučastenství žádného.

Odolan:
Jste podvodníci! hanební to lháři!
A přísámbůh! an jste mou dobrou vůli
v zanícení vášnivé zlosti vehnali,

nakládat s vámi chci, jak zákon mi velí
a vaše zásluha. (Ukáže na Lamberta.)

Chopte se toho starce,
vedte jej do mučírny, ať se mu vyznání
kleštěmi z těla vytrhá!

Lambert (velmi klidně a důstojně):

Mne do mučírny? vyznání kleštěmi
z těla mi vytrhat? Ó prchlivý mladíku!
umírní hněvu svého, ať pak svědomí
nepyká, co na nevinném spáchalo.

Veď si mne do mučírny, skloň mou šíji
pod mečem katovým, čiň cokoli
tvůj mstivý hněv na úkor mně

vymýšlí —

tím však budiž jist, že nikdy nevyznám
co mi neznámo jest, a tuze oželiš,
kdy přijde nevinnost má na jevo,
žes oslyšel mé snažné výstrahy.

Již pojdte, pojdte, katovníci;

jsemť stár, však hrdý kmet, bych

prosil za milost.

Mne chrání svědomí a moje nevinnost.

(Obrací se k odchodu.)

Ondřej (vrhne se mu do cesty):

Nikoli, pane můj, já vás neopustím!

Věrnou a vděčnou láskou upoután

jest život můj k vašemu životu.

Vy jste mne v mládí svém vysvobodil
z otroctví tureckého, za dnů

šťastnějších

byl jste mým dobrodincem v každé

době,

mou věrností vždy jste se honosil

a mezi všemi služebníky

byl Ondřej, Ondřej vaším miláčkem.

Za dnů blahých stál jsem vám po boku,

v neštěstí jsem se s vámi lopotil,

u vyhnanství jsem s vámi slzy sdílel,
a nyní chci a musím s vámi k smrti jít;
jsem vaším psem, a chci jím věčně býti,
a na hrobě se vaším jak pes umořím!

Lambert (u velkém pohnutí):

Ondřeji! Ondřeji! ty dobrá, věrná
duše!
ty drahý kamene ve sprosté obrubě!
Ó jak sladce napájí slza lásky tvé
mou duši prahnoucí po lidském soucitu!
Ano, tys mne provázel v štěstí,
v nehodě,
tys byl mým stínem za dnů palčivých;
a hle, i nad hrobem ruku po mně
vypínáš,
abys umírnil prudkost bolů mých.
Ó ne, sluhou, jediným přítelem
na smutné pouti své tebe nazývám;
našel jsem člověka, našel jsem lidské
srdce,
a nic si nezoufám z člověčenství.
(Vezme jej okolo krku.)
Pojď, pojď, můj stařečku! Tak, jak
jsme žili,
chceme také umřít vespolek!

Ondřej (s udušeným pláčem): Pane můj!

Odolan (bolestně zvolá):

Ó tvůrce na nebi, jenž nezkaleným
okem
milostně sbíháš světa končiny!
jaké to zkoušení na mne posíláš!
Ne, ne! já klamal se, to není vrah,
to nejsou slzy lstného ničemníka!
Ze rtů těch splývá svaté pravdy proud,
a božský zápal v tomto zraku tkví.
Již starče, stůj, a mluv, odkud přicházíš,

kdo jsi a kterak se nazýváš,
a jakých strach tě víže k oně mrtvole.

Lambert:

Jsem slabý kmet, a málo dnů mně
zbývá,
bych sám své památky svatě zúrodnil;
protož, na prahu hrobovém, věren
chci pravdě zůstat; pryč již s pře-
tvářkou
a s klamem veškerým! Jsem v rukou
vašich,
ač oběť nevinná, přec již odsouzená.
Věz tedy, citelný mladíku,
an se ti srdce led tak náhle rozvodnil,
že mi blahým svým proudem duši
skrání,
věz již, kdo jsem, a zhroz se toho
jména —
Stojí před tebou Benedikt Kolona
Felsecký!

Všichni (s úžasem): Kolona Felsecký!?

V ý s t u p 4.

Monika. Hypolit. Spiridion. Předešlí.

Monika (v bílém ženském rouchu při posledních slovech Lambertových náhle vystoupí):

Kolona Felsecký? Kdo vyvolává
mrtvé z hrobu?

Odolan (radostně se obrátí): Ó spáso má!

Monika (rychle vstoupí do předu):

Na kých to rtech zahřměla hrůzná
sudba
Kolonů Felseckých? Ach, Odolane,
mluv,

co to zde všecko znamená? Ta rakev
tam,
a tito muži? Co se děje zde?
Proč tebe nenacházím podle úmluvy
beze svědků?

Odolan: Ó děvo milená!
k smutnému přicházíš divadlu.
Tam leží otec můj zavražděný.

Monika: Tvůj otec?

Odolan:
Minulé noci jsme ho našli
na černém zámku.

Monika (vzkřikne):
Na černém zámku? noci minulé?
A otec tvůj? Což nejsi Odolan Pěti-
burský?

Odolan:
Jsem Odolan Pětiburský, poboční syn
Věrnosty z Adlaru.

Monika:
Na černém zámku, pravíš? noci
minulé? —
Co mi po tvém otci, co po Věrnostovi?
(Chopí se za čelo.)

A přec — bože všemohoucí! byl by
to omyl snad?
(Pádí po stupních nahoru k mrtvole.)
Odolane!

ten mrtvý muž zde, tvůj že otec jest?

Odolan:
Můj otec!

Monika:
Ó nešťastníče! řekni ne, že není!

To je Kolona Felsecký,
Lazar Kolona Felsecký!
Ten muž tě oklamal, jak celý klamal
svět;
to nebyl otec tvůj! ten ohavník
nemoh' tvým otcem býti!

Odolan: Ba, přísám bůh!
jsem krůpěj z jeho krve.

(K Lambertovi.)

Mluv, starče ty jej také znáš,
ty stáls u jeho rakve a zděsils
se jeho pohledem. Kdo jest
ten zavražděný muž?

Lambert:

Ta dívka pravdu dí: je to Lazar
Kolona Felsecký. Staré to jméno však
složil on ze sebe za časů bouřlivých,
když ničemným je skutkem zhanobil.
Jeho vinou jen přišlo na pranýř;
a aby ušel kladbě vrstevníků,
cizím jménem zakryl své zločinství.

Odolan:

Ó strašlivá zpomínko! Otče! otče!
nade hrobem tvým stojí žalobníci
a strašnou předtuchu v duši mi hřímají.

Lambert:

Vlastního bratra z vlasti vypudil,
zneuctil jeho choť, a jeho dívky,
nevinné jeho dívky oloupil
o čest, o jméno, o dědictví,
zbavil jich rodičů — a bratr ten,
na němž byl spáchal hrůzy takové,
bratr ten jsem já, Benedikt Felsecký!

Monika (u rakve klesajíc vzkřikne):
Benedikt Felsecký!

Spiridion: Všemohoucí bože!

Odolan (kvapí k Monice):

Ó děvo! jaké to hrůzy na tebe sprchají!

Hypolit (divoce postoupí):

Osudný krkavče, cos to zakrákoral?

Lambert (divoce se ohlíží):

Děsíte se mne! Pravda, pravda!

Jsemť já tvor strašlivý; jednou nohou
stojímť na duze říše beztělesné,
druhou potápím v blátě pozemském.

Již nezdržujte mne u víru blouznivém,
pusťte mne od sebe, abych vystřízlivěl
z opojení mrzkého života,
abych procit' na prsou matky země,
kam vaše kletba ni žel váš nesahá.

Monika (se vzmůže a vstoupí do předu):

Kdo? kdo že je z vás Benedikt
Kolona Felsecký?

Hypolit (chopí Lamberta za prsa):

Ty, plesnivý padouchu, vypustils
to lživé slovo z úst.

Lambert (pokojně): Ba, já jím jsem.

Monika (třesoucím se hlasem):

Ty že jím jsi? ty Benedikt
Kolona Felsecký?

(Skočí k němu a zpytuje jeho obličej.)
Ó bože na nebi! Malé byla jsem děcko,
když mi osud zavlek' do ciziny
toho drahého otce, a přec — přec —
tys Lambert, onen nešťastník,
jenž kouzlem podivným můj soucit
rozehříval.

že mi až v slzách vstoupil do očí.
A nyní Benedikt Kolona Felsecký? —

Ano, není to přelud snivé obraznosti,
tys Kolona Felsecký! toho jména znak
je na tvém čele zjevně vyrytý,
v těch osudných rysech na tváři tvé
spočívá kronika tvé neskončené bídy,
v tom zapadlém, potuchlém oku
celé tvé srdce tkví a jeho pohroma —
ano, tys Benedikt Kolona Felsecký!
a já — tvoje nešťastná dcera Monika!

Všickni: Jeho dcera?!

Lambert (jako ve snu): Ty, ty — Mo-nika!
Všemchoucí — bože! Monika!

(Padnou si do náručí.)

Hypolit: A mě, mě nepoznáváš, otče můj?
mě nepřijímáš ve své náručí?
Vždyť tebe také miluji,
vždyť také tobě náležím, vždyť jsem
těž tvoje dítě, a jak ty
vždy jsem byl nešťasten.

Lambert:

Co chce ten mladík?

Monika:

Ó vlož jej na srdce, zapomněla jsem
naň
v prvním zanícení — to Hypolit,
tvůj syn, můj bratr nešťastný.

Lambert:

Dějou se zázraky? Ty, Hypolit, můj
syn?

(Křečovitě oba na prsa tiskne.)

Monika a Hypolit! moje dítky!
Není to sen? Jste vy to skutečně?
jsem já to nyní tak přeblažený,
v němž se ten kalný život třepetá?
Ó dni osudný! jaké to blaho

na mne sesýláš — a živobytí
zas na se drahé ceny přijímá,
an se mám bídně klásti do hrobu!

Hypolit (s vášnivou radostí):

Nemluv nic o hrobu, nic o smrti!
Nyní, otče milý, chcem teprv žiti
blaze a vesele, jak o požinkách,
a kalich života až na dno vypijem.
Netřeba se nám báti jedu
a dýky oukladné — očištěná je cesta,
nižádný štír a had víc na ní neleží.
Mně věř, tatínku, vysyp bázeň již
z utrýzněného srdce!
Na drnu májovém bezpečně můžeš
spáti,
a my ti budem k spánku pěkné písni
hráti.

Lambert (naň pohlédne):

Probůh, Hypolite! tvůj pohled mne
děsí!
Což pozbyls rozumu naším shledáním?

Monika:

On byl již šílený.

Lambert:

Šílený? Světice boží!

Hypolit:

Mne se neboj; tvůj nepřítel, tvůj sok,
ten leží tam na marách, a Monika
jej na ně vložila vlastníma rukama.

Lambert:

Monika?

Monika:

Ano, já jsem pomstila
na něm utrpení rodu našeho!

Odolan:

Monika?

Lambert:

Ty, Moniko! tys jej zavraždila?
děva něžná s citem holubičím?
tys se dopustila, čeho já se děsil?

Odolan (vzav se stolu Moničin list):

A krvavý ten list je tebou psán?

Hypolit (zvolá):

To naše dědictví!

Monika:

Je to poslední vůle naší matky,
tu jsem na jeho ránu vložila.

Odolan:

Ó Moniko! cos to učinila!

Monika:

Spravedlivý skutek jsem konala.

Odolan:

Spravedlnost se pomstou nesvětí.

Monika:

Světí se právo jí zmařené rodiny.

Odolan:

Nad právem rodiny stojí však obce
právo.

Monika:

Toho si necením, kdy v zmar mou krev
pokácí.

Odolan:

Pomstu však obce na sebe vybízí,
kdo se jí zlostně staví na odpor.

Monika:

Nechť se i na mě mstí, já v právu svém
radostně podám šíji katanu!

Lambert (s rozvahou):

Nic o katanu, nic o pomstě víc!
K západu sklonil se našeho rodu den;
hrobová noc na víčka se nám sklání,
brzo již bude tma, brzo již zaniknem'.
Ouskočný osude! tys nikdy nepřestal
mne klamati; ba i nyní u pokraje
hrobu podals mi náhle číši medovou,
na srdce zmořené mi vložils milé dítky;
a hle, jedva jsem číši na rty přiložil,
jedva jsem vás zulíbal, tu již pelyněk
v opojené mi krvi klokotá.
Ó Moniko! tys hrozný skutek spáchala!
Nevěř, že to byl skutek šlechetný,
žeš co vykonala pro spásu duše své.
To byl tvůj příbuzný, to byla tvoje krev,
kterous procedila; tys pojala
hřích jeho a zas porodilas hřích.

Monika:

Ó matko, matko! slyš, kterak mne
otec kárá,
že jsem božského soudu vykonání
na svá panenská bedra vložila! —
A běda mně, že jsem tak činila
a že poznávám nyní pravdu jeho slov!
Hrda na skutek svůj kvapila jsem
v náruč milence toužebného, chtěla
jsem
se s ním v života blahé proudy
uvrhnout —
a hle, má pýcha v prach tu sklácena!
Ó matko! matko! kéž bys mohla
vstoupit
do života, bys dala svědectví

před soudem otce zjitřeného,
že jsem za výrokem svaté tvé vůle
po dráze krvavé ochotně kráčela!

Hypolit:

Tys přemohla všech pekel knížete,
pomsty vítězný prapor vztyčilaš
na jeho cimbuřích; přepevné vůle
přepevný byl to čin.

Lambert:

Zlá vůle byla to. K utrpení
jest žena zrozena, ne ku konání
mstivých zde zámyslů. Pověčná láska
má jejím heslem býti, láska jen
jest ženské bytosti živitel a ctnost.
Matka složila ženství se sebe,
an mstivé vůle zánět živila;
ty složilas též ženství s sebe,
an jsi se stala vůlí její vůle.
Ó běda mně, žes tak učinila,
že musím stát co soudce nad tebou
a že tvůj skutek musím zatratit!

Monika:

Ó nikoli, otče, tak těžké břemeno
neklad' na bedra svá! Zde stojí Odolan,
on budiž soudcem mým, a jeho rozsudku
volně se podrobím.

Hypolit (prosebně):

Sud' milostivě,
jeť to tvá milenka.

Odolan:

Ó nešťastnice!
já tebe soudit? já, jenž tebe miluji
láskou neskonalou? já tebe soudit?
Tebe odsoudil zákon, a s tebou
jsem já odsouzen a ztracen
pro blaho života.

Lambert (měkce k Odolanovi):

Ty že ji miluješ? Ó nešťastný mladíku!
O zákonu mluvíš a jeho kruté sudbě?
Ty že ji miluješ? Nuže, dokaž
svou lásku, nenech svou milenku
ohavně zahynout, zachraň tu schránku
libozjevných citů, to srdce bláhové,
jež vystoupilo z mezí lidské vášně
a na dravce si hrálo v snivé marnosti.

Odolan:

Ó kéž bych soudit moh' dle výroku
srdce a ne dle zákonů!
Ó kdo mne zbaví této hrůzy?

Hypolit:

Dej mi své zákony, dej mi svůj meč,
mečem ten trapný uzel přesekám.

Lambert:

Ano, šílenče, pravdu díš!
Jeť to předtucha lásky bratrské.
Nuže, vytras meč svůj a zbav milenku
mrzkého života! Ohavně snad
nedáš jí zahynouti?

Odolan:

Já ji usmrtit? Já být jejím katem?
Nikdy!

Lambert:

Jak nerozumná je ta tvoje láska!
Jak nemotorné děcko se potácí,
kdy na ně došla soudná pohroma.
Otec jinak miluje dítě své
nežli jeho milán. Na popravišti
nemohu viděti tu outlou šíji,
protož se římské ctnosti odhodlám.
Pojď již na mé srdce, milená dcero!

Monika (obejme jej):

Otče! blahou nadějí mou duši skrápíš,

a přísámbůh! tvé lásky otcovské
nejsemť dokonce nehodna, an činu
přehříšný výstupek v hloubi duše ^{svého}
a se vší vroucností želím. ^{poznávám}

Lambert:

Ty želiš? Nuž odpusť ti bůh,
jak já ti odpouštím!

(Vytasí rychle z ňader dýku, obejmě
Moniku a protkne ji.)

Monika (klesajíc):

Ó díky — díky — otče!
Krásná to smrt — z ruky otcovské!
Již jdu — matko — již jdu — co
věrná dcera
vracím se k tobě — ty mně požehnáš!
S bohem — Odolane — Hypolite —
tam — tam — se — shle-dáme. (Umře.)

Všichni: Probůh, Lamberte!

Důstojníci: Vražda!

Spiridion: Ó kate otcovský!

Hypolit (radostně):

Ó výborně, převýborně se naučils
otcovské lásky řemeslu. Rozum
své brány již otvírá, a mé srdce
co vítěz táhne do hlavy. Pryč
s pitomostí
a šílenstvím! Jsem zdráv! jsem zdráv!
jsemť zas mudrc nade všecky mudrce!
Tu leží ta má hvězda, moje spása,
moje to matka, sestra, milenka!
Ó Odolane! víc nežli ty
já jsem ji miloval, tím trojím citem
připoutal jsem si ji přepevně na duši.

Ona se odtrhla, a duše má
do věčnosti bude ji stíhati!
(Se šíleným smíchem klekne k Monice.)
Ne, ne, má Moniko! nikdo
tak rozumně tvou lásku necení,
jak já, zavržený, ubohý šílenec.
Otevři oči svých jen ještě jedenkrát
a pohlédni na ně, na tyto hlupce,
jak tu stojí zarmoucení nad tím,
žeš umřela. Ó, strojte hody jen
a zvoňte, zvoňte zvony veselými,
že odešla na svět blaženější.

(Vzchopí se a s udušeným smíchem
polohlasně.)

Hle, hle! na rtech jí blahý úsměv tkví,
nebeských světél záře líce jí zahřívá,
duše z ní vystupuje — zlatokřídlý pták,
hvězdnatá koruna jest jeho chocholem;
zvedá se již — klenutí hlavou prorazil,
silný to pták — silná to duše!
Ona mně kývá, ano — ano —
již jdu, již jdu! Postav
se na touhu plamennou —
to je on! Most, jenž vede v onen svět!
S bohem! s bohem! Již jdu za ní —
za Monikou!

(Mezi řečí vlekl se vždy dále do zadu,
konečně odběhne.)

Spiridion:

Hypolite, Kam to ubíháš?
Jsem tvoje závora!

Odolan:

Probůh, Beneši! o smrti přemýšlí!
Puť se za ním, chraň jeho života!

Beneš:

Ó hrůzyplný dni! (Odchází.)

Spiridion (na pavlanu vzkřikne):

Stůj, Hypolite! stůj! Ó bože!

Beneš (vzadu): Co se stalo?

Spiridion:

Tam se topí, s pavlanu skočil do Labe!

Odolan:

Ó běda mně, že mi tolik rozumu zbývá
a že ho následovat nemohu!

Lambert:

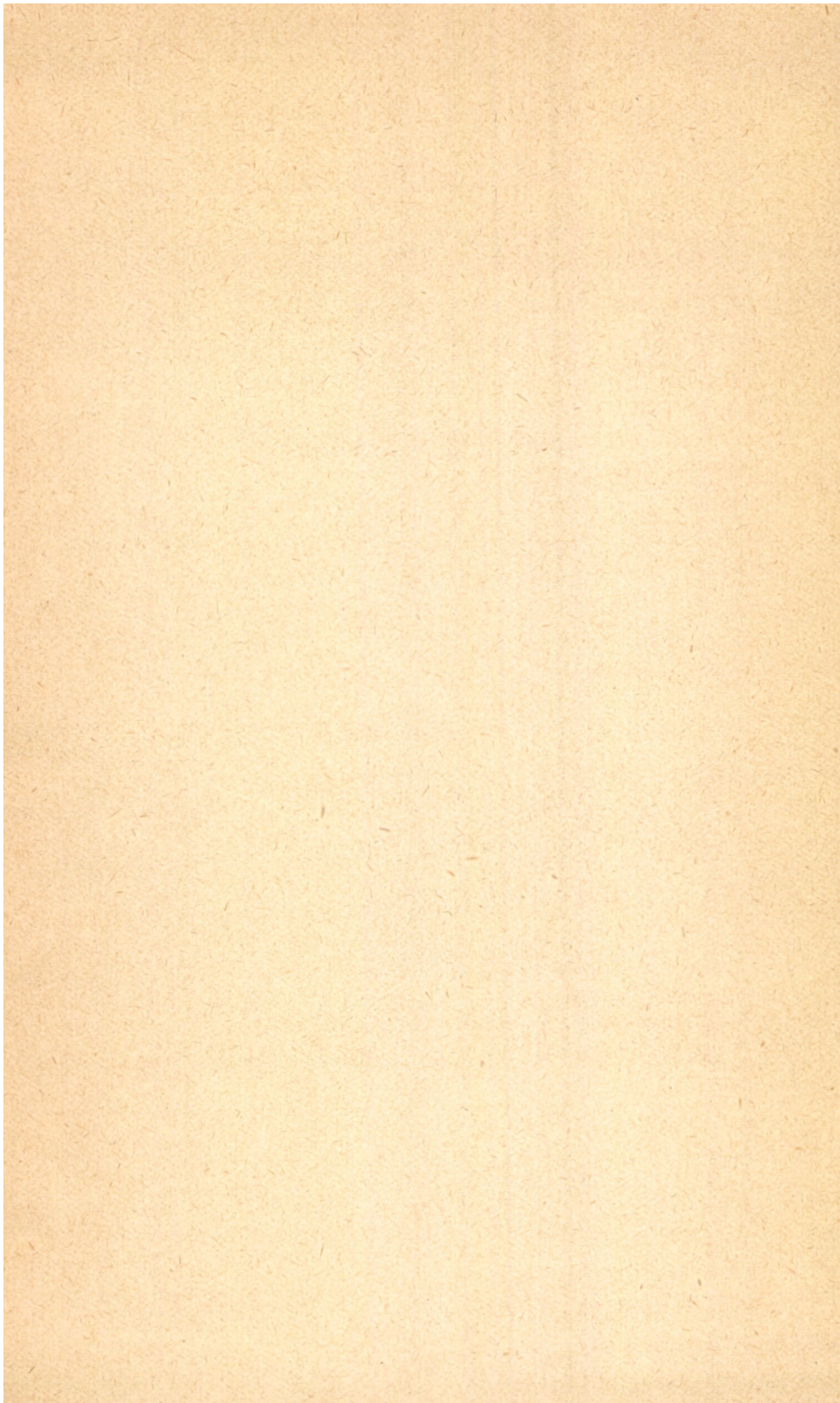
Hořká vám slza všem tu líce smáčí,
že stejnou obětí jest nevinný s vinným.
Mračný osud však jináč neodplácí,
kde símě hříchů zraje v skutku
pozemním.

Tam k nevyváženým letí radostem
duch svobodný a tvůrce velebí,
jenž palmu svou podává věčným
ctnostem

v nesmrtelnosti svatém zánebí.
Protož již, přátelé, dyl nemeškejte,
mně jedinému smrt ohavnou dejte,
by opět byla sudba ztvrzena:
že z oka člověčenstva slza tím se stírá,
kdy člověk nevinný za vinného umírá.

(Opona spadne.)

JOSEF JIŘÍ KOLÁR:

MONIKA.

Tragedie ve třech jednáních.

VYDALO

NAKLADATELSKÉ DRUŽSTVO M Á J E, ČESKÁ

AKCIOVÁ SPOLEČNOST V PRAZE.

VYTISKLA

KNIHTISKÁRNA JIŘÍHO JELENA

NA MĚLNÍCE.

1 9 2 7.

33. V. Dyk: *Smuteční hostina*. Hra o 1 děj. — *Premiera*. Tragi-komedie o 1 děj. Kč 1.60.
34. K. Leger: *Jaro.— Podzim*. Dvě idylly. Po 1 j. II. vyd. Kč 4.50.
35. Ant. Schulz: *Regina*, Drama o 5 jednáních. Kč 1.60.
36. Angel Guimera: *V nížině*. Drama o 3 jed. II. vyd. 9 Kč.
37. Ed. Kučera: *Manželství*. Drama o 3 děj. II. vyd. 4 Kč.
38. A. P. Čechov: *Jubileum*. Žert o 1 jed. Kč 1.50.
39. K. Rožek: *Červ*. Drama o 4 jed. III. vyd. 8 Kč.
40. J. Kvapil: *Oblaka*. Hra o 3 děj. IV. vyd. 8 Kč.
41. K. Leger: *V zakletém zámku*. Veselohra o 4 d. II. vyd. 5 Kč.
42. J. Štolba: *Za šlechtickým erbem*. Lid. hra o 3 jed. Kč 3.50.
43. Lothar Suchý: *Slaboch*. Drama o 4 děj. Kč 1.60.
44. J. Štolba: *Peníze*. Drama o 3 děj. IV. vyd. 7 Kč.
45. V. N. Gogol: *Ženíba*. Zcela neuvěřitelná příhoda ve 2 jed. s proměnou. Přel. dr. B. Prusík. II. vyd. 6 Kč.
46. J. Štolba: *Na letním bytě*. Veselohra ve 3 jed. V. vyd. 10 Kč.
47. J. Štolba: *Maloměstští diplomati*. Veselohra o 3 j. III. vyd. 9 Kč.
48. L. Stroupežnický: *Zvíkovský rarášek*. Veselohra o 1 j. 3 Kč.
49. K. Jonáš. *Tragoedie*. O 1 jed. — *Naše sufražetka*. Veselohra o 3 dějstvích. 2 Kč.
50. L. Stroupežnický: *Sírotčí peníze*. Drama o 1 děj. Kč 1.50.
51. L. Stroupežnický: *V panském čeledníku*. 3 Kč.
52. L. Stroupežnický: *Zkažená krev*. 3. vyd. Kč 3.50.
53. J. Štolba: *Ach, ta láska!* Veselohra o 3 jed. 4 vyd. 9 Kč.
54. Fr. Molnár: *Dábel*. Hra o 3 děj. Přel. V. Štech. 9 Kč.
56. J. Císler: *Vojáci, vojáci!* Veselohra o 4 jed. 4 Kč.
57. J. Císler: *Ošetřovatelka*. Veselohra o 3 jed. 4 Kč.
58. K. Leger: *Z jiného světa*. Satir. veselohra o 2 jed. Kč 1.50.
59. J. Štolba: *Staré hříchy*. Veselohra o 3 jed. V. vyd. 8 Kč.
60. K. Šípek: *Klavír. — Vlasy. — Z lásky otcovské*. Veselohry o 1 jednání. 2 Kč.
61. L. Novák: *Detektiv*. Veselohra o 1 jed. II. vyd. 3 Kč.
62. L. Novák: *V ohni*. Veselohra o 1 děj. Rep. hra Nár. div. v Praze. Kč 1.40.
63. J. Císler: *Ředitel panství*. Hra o 5 děj. Kč 4.60.
64. J. Štolba: *All right*. (Ol rait.) Veselohra o 1 jed. Kč 1.30.
65. J. Štolba: *Zlatá rybka*. Veselohra o 3 j. II. vyd. 8 Kč.
66. Mil. Fučík: *Posel záhrobní*. Komédie o 1 jed. — *Spor o Miru*. Kratochvíle o 1 jednání. 3 Kč.
67. F. Ad. Šubert: *Probuzenci*. Hist. drama o 3 děj. IV. vyd. 9 Kč.
68. Josef Jekler: *Konec*. Drama o 1 jed. Kč 1.50.
69. K. Hejda: *Jižní krev*. Žert o 1 děj. 3 Kč.
70. F. Ad. Šubert: *Láska Rafaelova*. Komédie o 3 děj. 3 Kč.
71. F. Ad. Šubert: *Praktikus*. Drama o 4 děj. 3 Kč.
72. F. Ad. Šubert: *Velkostatkář*. Drama o 3 děj. 3 Kč.
73. J. Štolba: *Zapovězené ovoce*. Veselohra o 3 j. II. vyd. 8 Kč.
74. Karel Šarlík: *Dohra*. Hra o 1 děj. 2 Kč.
75. K. Rittner: *V malém domku*. Drama. 8 Kč.
76. K. Scheinpflug: *Mrak*. Drama o 3 děj. II. vyd. 8 Kč.
77. J. Štolba: *Zločin v horské boudě*. Veselohra o 3 j. 8 Kč.
78. Frant. Zavřel: *Návrat*. Hra o 3 děj. 8 Kč.
79. J. Štolba: *Mořská panna*. Žert o 3 jed. II. vyd. 12 Kč.
80. J. Štolba: *Zloděj*. Drama o 1 jed. II. vyd. Kč 2.50.
81. J. Štolba: *Mezi umělci*. Žert o 1 jed. II. vyd. Kč 3.50.

82. J. Štolba: *Matčino dílo*. Drama o 4 jed. 8 Kč.
83. J. Štolba: *Křivé cesty*. Veselohra o 3 jed. II. vyd. 10 Kč
84. M. Hennequin a P. Veber: *Nemáte co zdaniti?* Veselohra o 3 jednáních. 10 Kč.
85. V. V. Bilibin: *Slušnost*. Veselohra o 1 j. II. vyd. Kč 3.50.
86. L. Stroupežnický: *Vojtěch Žák, výtečník*. Drama o 5 j. 5 Kč
87. L. Stroupežnický: *Christoforo Colombo*. Hist. hra, 11 obr. 5 Kč
88. K. Leger: *Stáři páni*. Hra o 3 jed. 4 Kč.
89. L. Stroupežnický: *Na Valdštejnské šachtě*. Drama o 3 jed II. vyd. 9 Kč
90. J. Štolba: *Krejči a švec*. Fraška o 3 jed. IV. vyd. 6 Kč.
91. J. Kvapil: *Princezna Pampeliška*. Poh. o 3 děj. III. vyd. 8 Kč
92. L. Stroupežnický: *Černé duše*. Drama o 5 d. II. v. 7 Kč.
93. D. G. Dobin: *Mnoho hluku pro nic za nic*. Fraška o 1 d. 2 Kč
94. K. Barancevic: *Vrabčík*. Komédie o 1 jed. 3 Kč.
95. L. Novák: *Pražská příhoda*. Hra o 4 děj. 8 Kč.
96. J. Císler: *Na šenavské pile*. Hra o 4 jed. II. vyd. 9 Kč.
97. J. Císler: *Vesničtí rebelanti*. Hra o 3 děj. 8 Kč.
99. Carlo Gozzi: *Turandot*. Čin. pohád. hra o 5 děj. 8 Kč.
100. J. Štolba: *Po letech*. Drama o 3 jed. 8 Kč.
101. L. Novák: *Sběratelé obrazů*. Veselohra o 1 děj. Druhé, přepracované vydání veselohry »Telefon«. 3 Kč.
102. B. Bozděch: *Jenerál bez vojska*. Veselohra o 3 děj. 5 Kč
103. Luigi Pirandello: *Každý dle svého*. Komédie o 3 jed. 8 Kč.
104. Jiří Kolár: *Monika*. Tragedie o 3 jed. III. vyd. 6 Kč.
105. F. F. Marinetti: *Ohnivý buben*. Africké drama záru, barvy, hřmotu, vůní. 14 Kč.
106. J. Štolba: *O tom velkém boji se ženami*. Růžový žert z šedivého pravěku o 3 jed. 8 Kč.
107. J. Štolba: *Tak je to na tom světě*. Veselohra o 1 jed. 3 Kč.
108. J. Štolba: *Bratranec*. Fraška o 1 jed. II. vyd. 3 Kč.
109. J. Štolba: *Jenom ne písemně!* Veselohra o 1 jed. II. vyd. 4.50 Kč.
110. O. Wilde: *Ideální manžel*. Drama o 4 děj. Přel. V. St. Jung Kč 12.—.
111. K. Želenský: *Nová Mafia*. Veselohra o 3 děj. 9 Kč.
112. L. Novák: *Bengle*. Veselohra o 3 děj. 9 Kč.
113. O. Wilde: *Bezvýznamná žena*. Hra o 4 jedn. Přeložil Dr. J. Kaňka. Kč 8.—.
114. Jan Žuk: *Mez*. Veselohra o 4 dějstvích. 8 Kč.
115. M. Miranova: *Pavi křik*. Komédie. 8 Kč.
116. Josef Císler: *Soucit*. Tragikomedie o 1 dějství. — *Na staré poště*. Veselohra o 1 dějství. II. vydání. 6 Kč.
117. F. Strejček: *Tylova láska*. Nár. hra o 3 děj. 7 Kč.
118. Tea Červenková: *Hřích pani Hýrové*. Drama o 4 jed. 7 Kč.
119. Oscar Wilde: *Vějíř Lady Windermereové*. Hra o dobré ženě. 9 Kč.
120. L. Novák: *Svědomy*. Drama.

Objednati možno v každém knihkupectví, zejména ve výpravně
Nakladatelského družstva Máje, české akc. společ. v Praze I.